

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

ZORAN BARJAKTAREVIĆ

**DOLGOROČNO IN SREDNJEROČNO FINANČNO
NAČRTOVANJE V OBRAMBEM SISTEMU RS**

Diplomsko delo

Ljubljana, 2006

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Zoran Barjaktarević

Mentor: doc. dr. Igor Kotnik

**DOLGOROČNO IN SREDNJEROČNO FINANČNO
NAČRTOVANJE V OBRAMBEM SISTEMU RS**

Diplomsko delo

Ljubljana, 2006

KAZALO

1. UVOD	1
2. METODOLOŠKO HIPOTETIČNI OKVIR	3
2.1. PREDMET PROUČEVANJA	3
2.2. CILJ PROUČEVANJA	3
2.3. HIPOTEZE	3
2.4. METODE	4
2.5. STRUKTURA DIPLOMSKEGA DELA	4
2.6. TEMELJNI POJMI	5
3. OBRAMBNO NAČRTOVANJE	11
3.1. »IDEALNI« MODEL OBRAMBNEGA NAČRTOVANJA	11
3.2. STANJE NA PODROČJU DOLGOROČNEGA NAČRTOVANJA V OBRAMBNEM SISTEMU RS	13
3.3. STANJE NA PODROČJU SREDNJEROČNEGA NAČRTOVANJA V OBRAMBNEM SISTEMU RS	14
3.4. POTREBNE SPREMEMBE NA PODROČJU OBRAMBNEGA NAČRTOVANJA	15
4. DOLGOROČNO FINANČNO NAČRTOVANJE	17
4.1. »IDEALNI« MODEL DOLGOROČNEGA FINANČNEGA NAČRTOVANJA	17
4.2. STANJE NA PODROČJU DOLGOROČNEGA FINANČNEGA NAČRTOVANJA V OBRAMBNEM SISTEMU RS	18
4.3. MAKROEKONOMSKI KAZALCI POMEMBNI ZA FINANČNO NAČRTOVANJE	19
4.4. TEMELJNI RAZVOJNI PROGRAMI	21
4.5. POTREBNE SPREMEMBE NA PODROČJU DOLGOROČNEGA FINANČNEGA NAČRTOVANJA V OBRAMBNEM SISTEMU RS	24
5. SREDNJEROČNO FINANČNO NAČRTOVANJE	26
5.1. IDEALNI MODEL SREDNJEROČNEGA FINANČNEGA NAČRTOVANJA	26
5.2. STANJE NA PODROČJU SREDNJEROČNEGA FINANČNEGA NAČRTOVANJA V OBRAMBNEM SISTEMU RS	32
5.3. STRUKTURA STROŠKOV	34
5.4. POVEZAVA MED SOPR IN FINANČNIM NAČRTOM MORS	41
5.5. POTREBNE SPREMEMBE NA PODROČJU SREDNJEROČNEGA FINANČNEGA NAČRTOVANJA V OBRAMBNEM SISTEMU RS	43
6. ZAKLJUČEK	47
7. VIRI	52
8. PRILOGA	54

Seznam uporabljenih kratic

BDP	Bruto domači proizvod
DPQ	Defence Planning Questionaire
DZ	Državni zbor
FN	Finančni načrt
GŠSV	Generalštab Slovenske vojske
IRSVNDN	Inšpektorat Republike Slovenije za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami
JLA	Jugoslovanska ljudska armada
KoV	Kopenska vojska
MES	Minskoeksplozivna sredstva
MF	Ministrstvo za finance
MORS	Ministrstvo za obrambo Republike Slovenije
NATO	North Atlantic Treaty Organization
ReSDPROSV	Resolucija o Strategiji splošnega dolgoročnega programa razvoja in opremljanja Slovenske vojske
ReSNAV	Resolucija o Strategiji nacionalne varnosti
RS	Republika Slovenija
SIPRI	Stockholm International Peace Research Institute
SOPr	Srednjeročni obrambni program
SV	Slovenska vojska
TRP	Temeljni razvojni programi
UMAR	Urad za makroekonomske analize in razvoj
UPB	Uradno prečiščeno besedilo
URSZR	Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje
USD	United States Dolar
VL	Vojaško letalstvo
ZJF	Zakon o javnih financah
ZKDPZJU	Zakon o kolektivnem dodatnem pokojninskem zavarovanju javnih uslužbencev
ZOBr	Zakon o obrambi
ZPIZ	Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje

1. UVOD

Eden od nepogrešljivih in temeljnih elementov vsake dobro organizirane dejavnosti je načrtovanje, kar velja tudi za vsak obrambni sistem. Naloga obrambnega načrtovanja je z razpoložljivimi viri doseči postavljene cilje. Lahko rečemo tudi, da je obrambno načrtovanje celoten proces od določitve nacionalnih interesov, varnostnih tveganj države in virov ogrožanja države, do nalog obrambnega sistema, določitve potrebnih virov za njihovo doseg in vse do uresničitve postavljenih ciljev. Proces obrambnega načrtovanja je torej zelo kompleksen in zahteven, saj poteka na različnih ravneh in področjih ter v časovnih intervalih.

Obrambno načrtovanje lahko časovno razdelimo na dolgoročno, srednjeročno in kratkoročno. Poleg časovne delitve poznamo tudi delitev po vrstah obrambnega načrtovanja. Tako imamo načrtovanje sil, načrtovanje sredstev in načrtovanje virov kot osnovne sestavine obrambnega načrtovanja.

Dolgoročno obrambno načrtovanje ponavadi zajema obdobje 15 do 20 let in daje splošne usmeritve za razvoj obrambnega sistema. V Zakonu o obrambi v 82.členu točka 5 je zapisano: »Državni zbor določa temeljne usmeritve za organizacijo in izvajanje obrambe in pri tem zlasti: sprejema splošne dolgoročne programe razvoja in opremljanja Slovenske vojske« (ZObr-UPB1, 2004). Takšen dokument je Resolucija o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske (ReSDPROSV), ki jo je sprejel Državni zbor 13.7. 2004. ReSDPROSV daje usmeritve za razvoj SV do leta 2015. Med drugim so določene tudi finančne usmeritve, in sicer, da se bodo obrambni izdatki do leta 2008 povečali na 2 odstotka BDP in ostali na tej ravni do leta 2015, ter, da bo struktura obrambnih izdatkov 50 odstotkov za osebje, 30 odstotkov za operacije in 20 odstotkov za nabave (ReSDPROSV, 2004, stran 9).

Naslednji korak pri načrtovanju je srednjeročno obrambno načrtovanje. V 8. točki ReSDPROSV je predvideno, da se za izvedbo dolgoročnega programa sprejemajo šestletni srednjeročni obrambni programi, ki jih potrjuje Vlada RS na predlog MORS. Srednjeročni obrambni program (v nadaljevanju SOPr) se dopolnjuje vsaki dve leti (ReSDPROSV, 2004, stran 39). Finančni del je v primerjavi z dolgoročnim programom natančnejši, obrambni izdatki pa so prikazani po posameznih kategorijah in podkategorijah.

Kratkoročno obrambno načrtovanje je izvedbeno načrtovanje. Osnovni načrti so različni dvoletni ali letni načrti. Na finančnem področju je najpomembnejši dokument Proračun RS oziroma Finančni načrt MORS, ki se za razliko od drugih kratkoročnih dokumentov načrtovanja pripravlja za dve leti in ga potrjuje Državni zbor RS.

2. METODOLOŠKO HIPOTETIČNI OKVIR

2.1. Predmet proučevanja

Predmet proučevanja v mojem diplomskem delu je dolgoročno in srednjeročno finančno načrtovanje v obrambnem sistemu RS kot delu obrambnega načrtovanja. Zaradi njegove kompleksnosti bo predstavljeno na splošno, zgolj toliko, da dobimo nujen okvir za razumevanje dolgoročnega in srednjeročnega finančnega načrtovanja. Pri tem bodo proučevani najpomembnejši dejavniki, ki vplivajo na njegovo učinkovitost in kakovost.

2.2. Cilj proučevanja

Cilj proučevanja je ugotoviti stanje na področju dolgoročnega in srednjeročnega finančnega načrtovanja v obrambnem sistemu RS. Na podlagi ugotovljenega stanja in primerjave z idealnim modelom je treba ugotoviti, ali so na tem področju potrebne kakšne spremembe ter kateri dejavniki so ključni za učinkovitost in kakovost dolgoročnega in srednjeročnega finančnega načrtovanja.

2.3. Hipoteze

Splošna hipoteza

Obrambno načrtovanje v obrambnem sistemu RS in v okviru tega tudi dolgoročno in srednjeročno finančno načrtovanje niso celovito rešeni, zato so v vseh treh procesih potrebne korenite spremembe, če hočemo doseči večjo učinkovitost in kakovost.

Izvedene hipoteze

1. Dolgoročno finančno načrtovanje v obrambnem sistemu RS ni celovito rešeno zaradi podcenjevanja pomena makroekonomskih kazalcev, med katerimi so najpomembnejši rast BDP (ali gospodarska rast), stopnja inflacije in dejstvo, da se ta proces v upravnem delu MORS ne izvaja.

2. Srednjeročno finančno načrtovanje v obrambnem sistemu RS je celovitejše rešeno, čeprav ni jasne notranje delitve stroškov med upravnim delom, civilno obrambo in vojaško obrambo (SV) in tudi skoraj ni nobene povezave s kratkoročnim finančnim načrtovanjem.

2.4. Metode

V diplomskem bom uporabil več različnih metod. Metodo modeliranja bom uporabil za izdelavo tako imenovanih idealnih modelov obrambnega načrtovanja ter dolgoročnega in srednjeročnega finančnega načrtovanja. Za prikaz teh modelov in za opis stanja na področju obrambnega načrtovanja bom uporabil deskriptivno metodo. S pomočjo analize vsebine bom ugotovil stanje na področju obrambnega načrtovanja, nato pa s primerjalno metodo primerjal idealni model s trenutnim stanjem na področju obrambnega načrtovanja.

2.5. Struktura diplomskega dela

V uvodu je podanih nekaj osnovnih dejstev v zvezi obrambnim načrtovanjem.

V metodološko hipotetičnem okviru so predstavljeni predmet in cilji proučevanja, hipoteze, uporabljene metode ter struktura diplomskega dela in temeljni pojmi.

V osrednjem delu je podan idealni model obrambnega načrtovanja, kako je obrambno načrtovanje rešeno v obrambnem sistemu RS in kako ga je možno še izboljšati. V nadaljevanju je podrobneje predstavljeno dolgoročno in srednjeročno finančno načrtovanje v obrambnem sistemu RS, spet z idealnim modelom, primerjavo idealnega modela s stanjem v obrambnem sistemu RS in s potrebnimi izboljšavami sistema načrtovanja. Pri dolgoročnem in srednjeročnem finančnem načrtovanju so poudarjeni najpomembnejši dejavniki, ki vplivajo na učinkovitost in kakovost načrtovanja.

Verifikacija hipotez je predstavljena v zaključku, kjer so izpostavljeni tudi nekateri problemi v zvezi z obrambnim načrtovanjem, še posebej s finančnim ter s predlogom potrebnih sprememb, ki naj bi prispevale k večji učinkovitosti in kakovost tega procesa.

2.6. Temeljni pojmi

2.6.1. Obrambni sistem RS

Najprej bom opredelil pojem **obrambni sistem RS**. Obrambni sistem RS je del sistema nacionalne varnosti RS, ki ga poleg obrambnega podsistema sestavljata še podsistema notranje varnosti in varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Obrambni sistem definira Resolucija o strategiji nacionalne varnosti (2001): »**Obrambni sistem** Republike Slovenije sestavljata **vojaška** in **civilna obramba**. Obrambni sistem Republike Slovenije izvaja vojaške, tehnološke, organizacijsko-tehnične, kadrovske, normativne, materialne in druge priprave za obrambo države. Predstavlja celoto mehanizmov, ki zagotavljajo varnost države na obrambnem področju. Namenjen je obrambi pred zunanjo vojaško agresijo in drugimi nasilnimi posegi tujih oboroženih sil zoper neodvisnost, samostojnost in ozemeljsko celovitost Republike Slovenije. Obrambni sistem bo v sistemu kolektivne obrambe izvajal naloge, ki jih bo prevzela Republika Slovenija z vključitvijo v NATO«. Pomembno je poudariti, da je obrambni sistem RS sestavljen iz **dveh** delov, vojaškega predstavlja SV, civilnega pa upravni del MORS brez URSZR in IRSVNDN. Treba je poudariti specifično organiziranost MORS, ki ima v svoji sestavi na eni strani obrambni sistem (SV, civilna obramba in upravni del MORS), na drugi strani pa tudi sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami (organa v sestavi URSZR in IRSVNDN), kar pomeni, da MORS združuje dva dela nacionalno varnostnega sistema. V diplomskem delu obravnavam **samo obrambni sistem in dele MORS, ki so z njim povezani**.

2.6.2. Obrambno načrtovanje

Ključni pojem v tej nalogi je **načrtovanje**. Načrtovanje oziroma glagol **načrtovati** opredeljuje Slovar slovenskega knjižnega jezika (2004) kot »vnaprej razmišljati o čem in predlagati, določati ustrezne ukrepe«. Lahko rečemo tudi, da spada v načrtovanje določanje potrebnih sredstev, virov, ukrepov in dejavnosti za doseganje določenega cilja.

Slovenija se je obvezala, da bo svoj sistem obrambnega načrtovanja uskladila s sistemom obrambnega načrtovanja NATO (Pismo, 2003), zato bom za naslednji temeljni pojem **obrambno načrtovanje**, uporabil NATO definicijo, kjer ga definirajo kot celoto različnih

oblik načrtovanja, in sicer treh osnovnih, načrtovanja sil, načrtovanja virov in načrtovanja oborožitve ter štirih dopolnilnih oblik načrtovanja, logistike, jedrskega načrtovanja, C3 načrtovanja in načrtovanja civilnega kriznega upravljanja. (NATO,2002). Ta definicija je hkrati dovolj splošna in hkrati dovolj natančna, da jo lahko uporabim tudi v svojem diplomskem delu. Če ji dodam še časovno dimenzijo obrambnega načrtovanja, je obrambno načrtovanje možno prikazati, kot je prikazano v tabeli 2.1.

		Č a s			
		Dolgoročno	Srednjeročno	Kratkoročno	
V r s t e	Osnovno	Sile			
		Viri			
		Kadri			
		Finance			
		Infrastruktura			
	Oborožitev				
	Dodatno	Logistika			
		Jedrsko			
		C3			
		Krizno upravljanje			

Tabela 2.1: Grafični prikaz obrambnega načrtovanja

V tabeli je poudarjeno prikazan del, ki ga obravnavam v svojem diplomskem delu. Iz njega je razvidno, da bom obdelal samo manjši del obrambnega načrtovanja.

Na osnovi zgornje definicije in tabele lahko definiram tudi **finančno načrtovanje**, in sicer kot načrtovanje potrebnih finančnih sredstev za doseganje določenih ciljev. Iz tabele 2.1 je razvidno, da je finančno načrtovanje dolgoročno, srednjeročno in kratkoročno.

Za razumevanje finančnega načrtovanja sta zelo pomembna dva pojma, in sicer **obrambni izdatki** in **obrambni proračun**, ki se pogosto enačita, dejansko pa pojma sploh nista enaka in v praksi je ponavadi med njima precejšnja glede višine finančnih sredstev, ki se porabijo po eni ali drugi metodologiji prikaza. Zaradi tega menim, da ju je treba natančno pojasniti in ju razmejiti.

2.6.3. Obrambni izdatki

Poznamo več različnih definicij obrambnih izdatkov. Za obrambni sistem RS je najpomembnejša definicija NATO, po kateri so **obrambni izdatki** vsi izdatki nacionalne vlade, ki so specifično namenjeni za potrebe oboroženih sil (NATO, 2004).

Po definiciji, ki jo uporablja Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI), so **obrambni (vojaški) izdatki** vsi dejanski in investicijski izdatki oboroženih sil, vključno s silami v mirovnih operacijah, ministrstva za obrambo in drugih vladnih agencij, ki so vključene v obrambne projekte in paravojaških sil, kadar so usposobljene in opremljene za vojaške operacije in vojaških vesoljskih dejavnosti. Med obrambne izdatke naj bi se šteli izdatki za vojaško in civilno osebje, njihove pokojnine in prispevke, ki jih plača delodajalec, operacije in vzdrževanje, nabavo, za raziskave in razvoj ter za vojaško pomoč. Iz teh izdatkov so izključeni izdatki za civilno obrambo in trenutni izdatki za pretekle vojaške dejavnosti, kot so dodatki za vojaške veterane, demobilizacijo, spremembe in uničenje oborožitve (SIPRI, 2002).

Združeni narodi uporabljajo svojo metodologijo za obrambne (vojaške) izdatke. Po tej metodologiji spadajo v **obrambne (vojaške) izdatke** izdatki za osebje (vojaško osebje, naborniki in civilno osebje), za operacije in vzdrževanje, nabavo in gradnjo ter za raziskave in razvoj (UN, 1980)

Vse tri metodologije so prikazane v tabeli 2.2.

	Vojaško osebje	Civilno osebje	Vojaške pokojnine	Operacije in vzdrževanje	Nabave in gradnje	Raziskave in razvoj	Paravojaške formacije	Demobilizacija	Civilna obramba	Vojaška pomoč	Spremembe in uničenje oborožitve	Vojaški veterani
NATO	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
SIPRI	X	X	X	X	X	X				X		
ZN	X	X		X	X	X	X		X	X	X	

Tabela 2.2: Primerjava različnih metodologij prikazovanja obrambnih izdatkov

Zaradi določenih razlik (predvsem med NATO in SIPRI definicijo o izdatkih za civilno obrambo, vojaške veterane, demobilizacijo itd.) v že navedenih definicijah obrambnih izdatkov so tudi prikazi višine finančnih sredstev za obrambne izdatke različni, in zato je treba upoštevati, po kateri definiciji oziroma metodologiji so pripravljene.

Pomemben je tudi pojem **višina obrambnih izdatkov**, ki se lahko prikazuje v dejanskih finančnih sredstvih ali kot odstotek od BDP. Poleg tega se obrambni izdatki lahko prikazujejo tudi kot višina sredstev, porabljenih za obrambne namena na prebivalca (npr. USD/prebivalca) ali kot višina sredstev, porabljenih na vojaka (USD/vojaka).

Pri finančnem načrtovanju sta pomembna še dva, že omenjena vidika, in sicer, v kakšnih cenah so prikazani finančni podatki. **Stalne cene** so cene (višina izdatkov), ki so za celotno obdobje izračunane na osnovi enega leta, **tekoče cene**¹ pa so cene (višina izdatkov) v dejanskem znesku. V Republiki Sloveniji se obrambni izdatki ponavadi prikazujejo v tekočih cenah.

2.6.4. Obrambni proračun

Obrambni proračun za razliko od obrambnih izdatkov predstavlja vsa finančna sredstva znotraj vsakoletnega državnega proračuna, ki so namenjena proračunskim uporabnikom za potrebe obrambe ter zaščite in reševanja.

¹ Tudi v tej nalogi bodo vsi finančni podatki v tekočih cenah.

Kot lahko vidimo, sta pojma podobna, ne pa tudi enaka. Obrambni izdatki so vsi izdatki za potrebe **oboroženih sil** v enem letu ne glede na to, ali so v proračunu ali ne, obrambni proračun pa za RS predstavlja vsa finančna sredstva v proračunu za potrebe **obrambe ter zaščite in reševanja**. V RS so kar precejšnje razlike med obrambnimi izdatki in obrambnim proračunom. Način preračunavanja je prikazan v tabeli 2.3.

Obrambni proračun
- URSZR
-IRSZVNDN
- Anuitete TRP
+ Vojaške pokojnine
+ Koriščenje sredstev TRP
= Obrambni izdatki

Tabela 2.3: Metodologija preračunavanja obrambnega proračuna v obrambne izdatke

Podatki o porabi URSZR, IRSZVNDN in višini odplačil anuitet TRP so vzeti iz vsakoletnega proračuna RS, podatke o višini vojaških pokojnin dobi MORS od Zavoda za invalidsko in pokojninsko zavarovanje, podatki o načrtovani višini koriščenja sredstev TRP pa so dogovorjeni med MORS in Ministrstvom za finance, in jih vsako leto potrjuje Vlada RS.

Obrambni proračun	77.166 mlrd SIT
- URSZR	- 4.176 mlrd SIT
-IRSZVNDN	- 467 mlrd SIT
- Anuitete TRP	- 14.600 mlrd SIT
+ Vojaške pokojnine	+ 8.873 mlrd SIT
+ Koriščenje sredstev TRP	+ 21.930 mlrd SIT
= Obrambni izdatki	88.726 mlrd SIT

Tabela 2.4: Preračun obrambnega proračuna v obrambne izdatke za leto 2003

Kot je razvidno iz tabele 2.4 so bili obrambni izdatki RS v letu 2003 bistveno večji od obrambnega proračuna.

V obrambnem načrtovanju se obrambni izdatki uporabljajo za potrebe dolgoročnega in srednjeročnega načrtovanja, obrambni proračun pa za potrebe kratkoročnega načrtovanja in delno tudi za potrebe srednjeročnega načrtovanja, kar bom pojasnil kasneje.

3. OBRAMBNO NAČRTOVANJE

3.1. Idealni model obrambnega načrtovanja

Idealnega modela obrambnega načrtovanja pravzaprav ni. Vsak obrambni sistem ima svoje posebnosti, ki jih mora upoštevati tudi model obrambnega načrtovanja. Slovenija se je obvezala, da bo svoje obrambno načrtovanje prilagodila NATO sistemu. Vendar NATO nima predpisanega sistema obrambnega načrtovanja v celoti, ampak samo v določeni meri v okviru svojega srednjeročnega načrtovanja.

Kot se razlikujejo sami modeli obrambnega načrtovanja med državami oziroma obrambnimi sistemi, se razlikuje tudi zajeto obdobje. Kratkoročno obrambno načrtovanje zajema eno ali dve leti, srednjeročno šest let², dolgoročno obrambno načrtovanje pa deset ali več let.

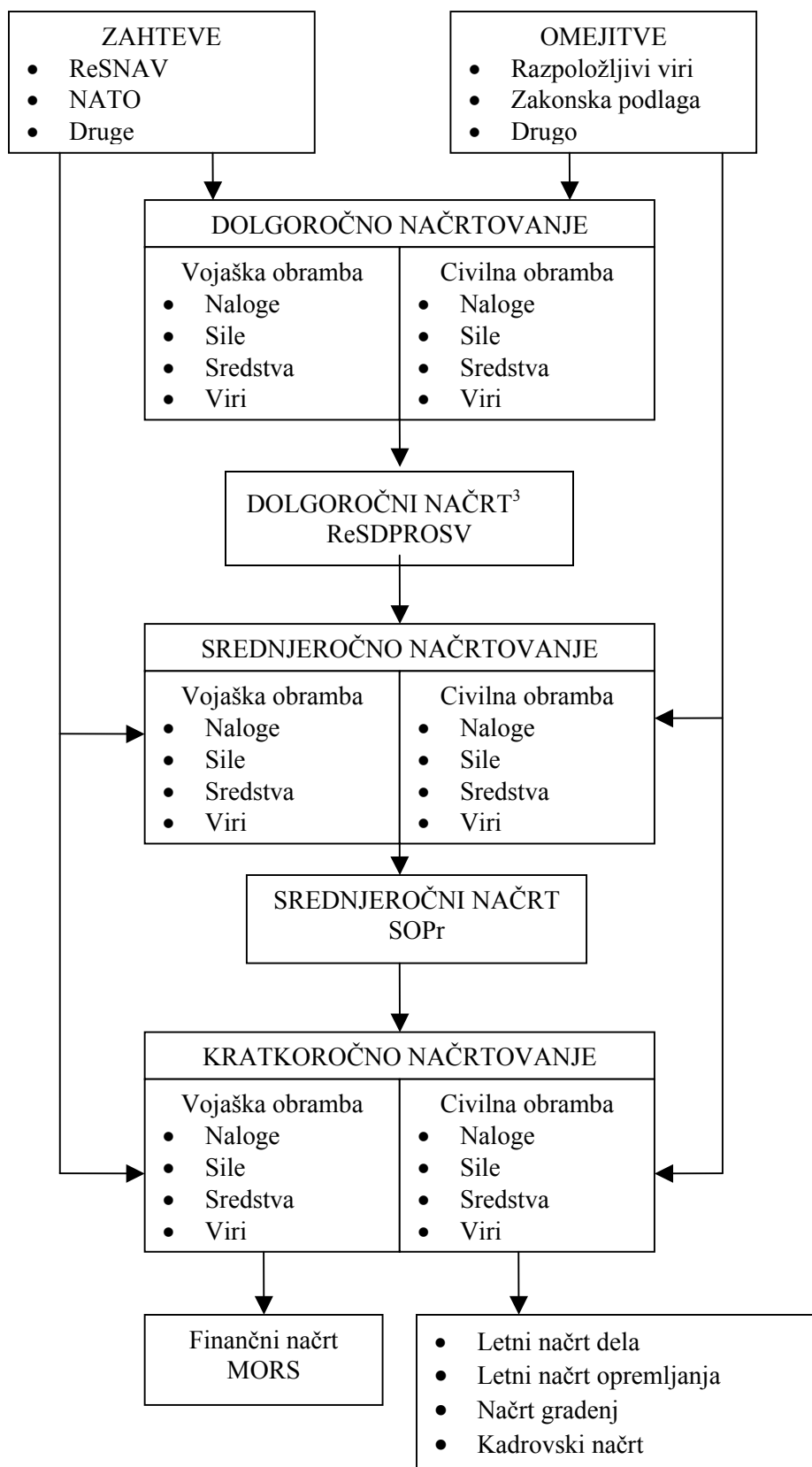
V tem delu bom predstavil teoretični model splošnega obrambnega načrtovanja za obrambni sistem RS, in sicer za potrebe dolgoročnega in srednjeročnega načrtovanja. Finančni del obrambnega načrtovanja kot poseben del obrambnega načrtovanja bo predstavljen v nadaljevanju diplomskega dela.

Če vemo, da je obrambno načrtovanje določanje potrebnih sredstev, virov, ukrepov in dejavnosti za doseganje določenega cilja oziroma načrtovanje sil, virov in oborožitve, lahko model zelo enostavno razvijemo. Imamo namreč cilje, ki so postavljeni pred obrambni sistem (določa jih Resolucija o strategiji nacionalne varnosti), imamo sestavne dele obrambnega sistema, dolgoročno časovno obdobje lahko določimo, srednjeročno časovno obdobje pa nam je že določil NATO, in sicer šest let. Treba je določiti le še dejavnosti, ki so potrebne v procesu obrambnega načrtovanja.

Grobi model obrambnega načrtovanja je prikazan na sliki 3.1.

---

² V državah članicah NATO

Slika 3.1: Model obrambnega načrtovanja

³ Prikazani so dejanski dokumenti, ki se izdelujejo v MORS (dolgoročni, srednjeročni in kratkoročni).

Ker je obrambni sistem RS sestavljen iz dveh delov, iz vojaške in civilne obrambe, mora biti tudi dolgoročno načrtovanje sestavljeno iz načrtovanja v obeh delih.

Načrtovani morajo biti viri, sile, dejavnosti in za vojaško obrambo tudi oborožitev, za civilno obrambno pa potrebna oprema, osebje in dejavnosti za izvajanje nalog. Vse sestavine obrambnega načrtovanja so med seboj povezane in ni možno izvajati samo enega dela načrtovanja, drugih pa ne (na primer, da bi načrtovali samo sile, ne pa tudi virov), ravno tako pa se morajo vsi deli načrtovanja med seboj ujemati, se pravi sile in sredstva z razpoložljivimi viri. Pomembno nepisano pravilo pri načrtovanju je, da se ne sme ničesar pozabiti in ničesar upoštevati dvakrat.

3.2. Stanje na področju dolgoročnega načrtovanja v obrambnem sistemu RS

Osnovni in edini dokument na področju dolgoročnega načrtovanja v obrambnem sistemu RS je že večkrat omenjena Resolucija o splošnem dolgoročnem programu opremljanja in razvoja Slovenske vojske (ReSDPROSV). Resolucijo skladno z Zakonom o obrambi sprejme Državni zbor, ki določa temeljne usmeritve za organizacijo in izvajanje obrambe.

Trenutno veljavna ReSDPROSV, ki je bila sprejeta 13.7.2004, določa usmeritve za razvoj SV do leta 2015. Resolucija ima osem delov, in sicer:

- Uvod,
- Strateško okolje in vplivi na obrambni sistem,
- Razvoj Slovenske vojske do leta 2015,
- Program nabav opreme in infrastrukture,
- Raziskave in razvoj,
- Obrambni izdatki in kadrovske viri,
- Razvojne prednosti,
- Zaključek.

Če pogledamo tri osnovne oblike načrtovanja (sile, viri in oborožitev), jih najdemo v Resoluciji v delu Razvoj Slovenske vojske do leta 2015 (sile), v delu Program nabav opreme in infrastrukture (oborožitev in del virov – infrastruktura) in v delu Obrambni izdatki in kadrovske viri (viri – finance in kadri).

Osnovna pomanjkljivost omenjenega dokumenta je, da, kot že samo ime pove (Resolucija o splošnem dolgoročnem razvoju in opremljanju **Slovenske vojske**), obravnava samo vojaški del obrambnega sistema, civilne obrambe pa ne. Ob pregledu dokumenta je jasno razvidno, da se sploh ne ukvarja s civilnim delom MORS, ampak samo s SV.

Na osnovi te ugotovitve lahko zaključim, da dolgoročno načrtovanje v obrambnem sistemu RS zajema samo dolgoročno načrtovanje za potrebe SV, ne pa tudi za potrebe civilne obrambe in civilnega dela MORS nasploh.

3.3. Stanje na področju srednjeročnega načrtovanja v obrambnem sistemu RS

Podobno kot na področju dolgoročnega načrtovanja je tudi na področju srednjeročnega obrambnega načrtovanja en sam dokument, in sicer Srednjeročni obrambni program (SOPr). Sprejet je bil 22.6.2005 in pokriva obdobje od 2005 do 2010.

SOPr ima tri dele z naslednjimi poddeli:

- Uvod,
- Razvoj obrambnega sistema,
  - Razvojni cilji obrambnega sistema RS do leta 2010,
  - Razvoj obrambnega sistema 2005 – 2010,
  - Glavni programi obrambnega sistema v obdobju 2005 – 2010,
  - Načrtovana finančna sredstva po programih,
  - Upravljanje človeških virov,
- Obrambni izdatki.

Osnovne oblike načrtovanja najdemo v delu Razvoj obrambnega sistema 2005 – 2010 (sile), v delu Glavna oprema (del Glavnih programov – oprema), načrtovanje virov pa je razdeljeno

na tri dele, in sicer na Infrastrukturo (del Glavnih programov), Upravljanje človeških virov in na Obrambne izdatke. Pokrite so vse osnovne oblike načrtovanja, vendar v nekoliko nenavadni obliki, še posebej načrtovanje virov, ki je razdeljeno v tri dele.

Za razliko od dolgoročnega načrtovanja je v SOPr pokrit tudi del obrambnega načrtovanja, ki se nanaša na civilno obrambo, vendar ne povsem. Razvojni cilji pokrivajo tudi civilno obrambo, predvsem razvojna cilja 11 in 12, delno pa tudi razvojna cilja 1 in 2. V drugem delu je sicer točka, ki govori o bodoči strukturi MORS, žal pa ne pokriva civilne obrambe kot posebnega dela obrambnega sistema. Podobno je tudi v organizaciji glavnih programov, kjer je program Upravljanje in administracija, v okviru katerega je zajeta kompletna civilna struktura MORS in v njenem okviru tudi civilna obramba, ki ima nekoliko bolj opredeljene naloge, vključno s prednostnimi razvojnimi področji.

3.4. Potrebne spremembe na področju obrambnega načrtovanja

Kot sem že poudaril je obrambni sistem RS sestavljen iz dveh delov, iz vojaške in civilne obrambe. Pri pregledu stanja sem ves čas poizkušal ugotoviti kakšno je stanje v obeh delih obrambnega sistema, zato bom tudi sedaj prikazal, kaj bi bilo treba spremeniti v vsakem sistemu posebej in pri tem upoštevati tudi potrebe po skupnih spremembah.

Prva skupna pomanjkljivost je, da dolgoročno obdobje obrambnega načrtovanja ni nikjer natančno določeno. Trenutno veljavni dokument (ReSDPROSV) pokriva obdobje do leta 2015. Glede na dejstvo, da mora dolgoročni program pokrivati daljše obdobje od srednjeročnega (trenutno do 2010), je dolgoročno dokument teoretično lahko v veljavi še največ štiri leta, potem bo treba izdelati novega. Glede na to, da je bil dokument sprejet leta 2004, pomeni, da velja približno pet let.

Menim, da bi bilo treba določiti kolikšno obdobje zajema dolgoročno načrtovanje. Predlagam, da bi bilo to obdobje 15 let, z nekoliko bolj podrobnimi prvimi desetimi leti, za zadnjih pet let pa naj bi bile samo določene ključne usmeritve za razvoj obrambnega sistema.

Ker gre pri določitvi razvojnih prioritiet predvsem za politično vprašanje in ne toliko za strokovno, bi bilo smiselno narediti spremembe in/ali dopolnitve dolgoročnega programa

vsaka štiri leta po izvedenih parlamentarnih volitvah (verjetno bi bilo najprimernejše drugo leto delovanja parlamenta oziroma vlade).

Na področju načrtovanja vojaške obrambe je stanje sprejemljivo, področje načrtovanja civilne obrambe pa je povsem nerešeno. Tudi za načrtovanje v upravnem delu MORS, ki ni sestavni del civilne obrambe, velja enak zaključek. Zaradi tega bi bilo treba spremeniti ZObr, saj določa, da DZ določa usmeritve samo za razvoj SV, ne pa tudi civilne obrambe in upravnega dela MORS. To vprašanje je dokaj zapleteno, saj je za spremembe ZObr potrebna dvotretjinska večina v DZ. Kljub temu menim, da bo treba ta problem čimprej rešiti.

4. DOLGOROČNO FINANČNO NAČRTOVANJE

4.1. Idealni model dolgoročnega finančnega načrtovanja

Kot že poudaril, idealnih modelov za dolgoročno načrtovanje ni, kar velja tudi za dolgoročno finančno načrtovanje. V tem delu bom predstavil možni model dolgoročnega finančnega načrtovanja in ga primerjal s stanjem v obrambnem sistemu RS.

Po analogiji z modelom na sliki 3.1 je tudi za dolgoročno finančno načrtovanje možno narediti podoben model, ki je prikazan na sliki 4.1.

Slika 4.1: Model dolgoročnega finančnega načrtovanja

Iz slike je razvidno, da sta osnovna vhodna elementa podatek o razpoložljivih finančnih sredstvih (odstotek BDP za obrambo), na drugi strani pa vsi stroški za potrebe obrambe. Cilj načrtovanja je uskladiti stroške in razpoložljiva sredstva. V tem delu načrtovanja se vse oblike načrtovanja najbolj prepletajo med seboj, saj so ponavadi stroški vedno večji od razpoložljivih sredstev in jih je treba popravljati oziroma prilagajati dejanskemu finančnemu stanju, kar pomeni zmanjševati stroške za sile, sredstva in dejavnosti

Izhod iz procesa načrtovanja je finančni načrt oziroma, bolje rečeno, finančna projekcija za določeno obdobje. Izgled možne finančne projekcije je podan v tabeli 4.2. Številke, uporabljene v tabeli, so fiktivne, T je tekoče leto.

		T	T + 1	T + 2	.....	T + 15
Voj. obr.	Osebj	56	60	73	100	150
	Operacije	34	40	44	60	90
	Nabave	22	24	29	40	60
	SKUPAJ	112	124	146	200	300
Civ. obr.	Osebj	4	5	6	10	15
	Operacije	2	2	3	6	9
	Nabave	1	1	2	4	6
	SKUPAJ	7	8	11	20	30
SKUPAJ	Osebj	60	65	79	110	165
	Operacije	36	42	47	66	99
	Nabave	23	25	31	44	66
	SKUPAJ	119	132	157	220	330

Tabela 4.2: Dolgoročna finančna projekcija

Iz tabele je možno videti višino in strukturo potrebnih sredstev, posebej za vojaško obrambo in posebej za civilno obrambo, pa tudi za skupno porabo.

4.2. Stanje na področju dolgoročnega finančnega načrtovanja v obrambnem sistemu RS

Osnovni dokument dolgoročnega načrtovanja v obrambnem sistemu oziroma SV je ReSDPROSV. V sklopu ReSDPROSV je tudi del, ki govori o obrambnih izdatkih do leta 2015. Predvideno je, da se bodo **obrambni izdatki** do leta 2008 povečali na 2 odstotka BDP in ostali na tej ravni do leta 2015 in, da bo struktura obrambnih izdatkov 50 odstotkov za osebj, 30 odstotkov za operacije in 20 odstotkov za nabave (ReSDPROSV, 2004, stran 9). Drugih podatkov o finančnem načrtovanju oziroma finančnih sredstvih za potrebe obrambnega sistema do leta 2015 ni.

Dejansko sta znana samo dva podatka, in sicer o višini BDP za obrambne izdatke in o strukturi obrambnih izdatkov. Razvidni so še skupni podatki za celoten obrambni sistem, ne pa posebej za vojaško in posebej za civilno obrambo, kar pa je razumljivo, saj civilna obramba in upravni del MORS v dokumentu sploh nista zajeta.

Predstaviti želim tudi nekaj ključnih dejavnikov, ki jih je po mojem mnenju treba upoštevati pri pripravi dolgoročnih finančnih usmeritev, in bi jih dokument, kot je ReSDPROSV, moral vsebovati.

4.3. Makroekonomski kazalci pomembni za finančno načrtovanje

Poznamo dva ključna makroekonomska kazalca, ki pomembno vplivata na višino finančnih sredstev, ki bodo namenjena za obrambne potrebe. Ta kazalca sta rast BDP in višina inflacije.

Podatke o predvideni rasti BDP in stopnji inflacije dvakrat na leto objavlja Urad za makroekonomske analize iz razvoj (v nadaljevanju UMAR). Podatki iz jesenske napovedi gospodarskih gibanj za leto 2005 so prikazani v tabeli 4.3.

	2004 (SURS)	2005	2006	2007
BDP – realna stopnja rasti v odst.	4,2	3,9	4,0	4,0
BDP v mio SIT (tekoče cene)	6.251.244	6.651.500	7.074.000	7.522.000
Inflacija – povprečje leta v odst.	3,6	2,5	2,3	2,4

Vir: UMAR, 2005

Tabela 4.3: Podatki iz jesenske napovedi gospodarskih gibanj za obdobje 2005 – 2007

Iz tabele je razvidna višina BDP za posamezno leto. Problem je v tem, da sta predstavljeni samo dve leti v prihodnosti (2006 in 2007), potrebovali pa bi podatke za bistveno daljše obdobje. Uredba o podlagah in postopkih za pripravo predloga državnega proračuna v 18.členu sicer govori, da mora napoved gospodarskih gibanj vključevati napoved makroekonomskih kazalcev za tekoče leto in za naslednji dve leti ter scenarij za naslednja tri leta (Uredba, 2002), kar pa omenjena napoved ne upošteva, saj je predstavljeno lansko leto, tekoče leto in naslednji dve leti.

Vlada je sprejela Strategijo razvoja Slovenije, ki v točkah 39 in 40 govori tudi o gospodarski rasti in inflaciji v daljšem obdobju to je do leta 2013. Tako naj bi bila gospodarska rast do 5 odstotkov do leta 2007, še večja od 5 odstotkov v obdobju od 2007 do 2010 in okoli 5

odstotkov po letu 2013. Inflacija naj bi bila na evropski ravni, okoli 2,4 odstotka (Vlada RS, 2005a).

S pomočjo navedenih podatkov je možno narediti nekaj variant razvoja in višine finančnih sredstev za obrambne potrebe. V tabeli 4.2 je to tudi prikazano.

Optimalna varianta											
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
BDP (mlrd SIT)	6.651	7.083	7.537	8.080	8.694	9.346	10.000	10.700	11.449	12.250	13.108
Rast BDP	3,90%	4,00%	4,00%	5,00%	5,50%	5,50%	5,00%	5,00%	5,00%	5,00%	5,00%
Inflacija	2,50%	2,50%	2,40%	2,40%	2,40%	2,40%	2,40%	2,40%	2,40%	2,40%	2,40%
Odst.BDP za obrambo	1,71%	1,78%	1,87%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%
Obrambni izdatki	113,73	126,08	140,94	161,59	173,87	186,91	200,00	214,00	228,98	245,01	262,16
Srednja varianta											
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
BDP (mlrd SIT)	6.651	7.083	7.501	7.929	8.373	8.842	9.337	9.860	10.412	10.995	11.611
Rast BDP	3,90%	4,00%	3,50%	3,50%	3,50%	3,50%	3,50%	3,50%	3,50%	3,50%	3,50%
Inflacija	2,50%	2,50%	2,40%	2,40%	2,40%	2,40%	2,40%	2,40%	2,40%	2,40%	2,40%
Odst.BDP za obrambo	1,71%	1,78%	1,87%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%
Obrambni izdatki	113,73	126,08	140,27	158,58	167,46	176,84	186,74	197,20	208,24	219,90	232,21
Minimalna varianta											
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
BDP (mlrd SIT)	6.651	7.017	7.396	7.780	8.185	8.611	9.058	9.529	10.025	10.546	11.095
Rast BDP	3,90%	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%
Inflacija	2,50%	2,50%	2,40%	2,20%	2,20%	2,20%	2,20%	2,20%	2,20%	2,20%	2,20%
Odst.BDP za obrambo	1,71%	1,78%	1,87%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%
Obrambni izdatki	113,73	124,90	138,30	155,61	163,70	172,21	181,17	190,59	200,50	210,92	221,89
Primerjava variant											
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Optimalna varianta	113,73	126,08	140,94	161,59	173,87	186,91	200,00	214,00	228,98	245,01	262,16
Srednja varianta	113,73	126,08	140,27	158,58	167,46	176,84	186,74	197,20	208,24	219,90	232,21
Minimalna varianta	113,73	124,90	138,30	155,61	163,70	172,21	181,17	190,59	200,50	210,92	221,89
Razlika O-S	0,00	-0,01	0,67	3,02	6,42	10,08	13,26	16,80	20,74	25,11	29,94
Razlika O-M	0,00	1,18	2,64	5,99	10,18	14,70	18,83	23,41	28,48	34,08	40,27
Razlika S-M	0,00	1,18	1,97	2,97	3,76	4,62	5,57	6,61	7,74	8,98	10,32

Tabela 4.3: Možne variante razvoja do leta 2015

Za optimalno varianto so upoštevani predvsem podatki iz Strategije razvoja Slovenije, v srednji in minimalni varianti je rast BDP nižja, inflacija pa nekoliko višja. Če bi naredili še več različnih variant, bi imeli več možnosti za primerjavo različnih variant.

Če primerjamo omenjene variante med seboj, vidimo, da do leta 2010 ni prevelikih razlik med posameznimi variantami, po tem letu pa že začnejo nastajati, in v letu 2015 je razlika med optimalno in minimalno varianto okoli 40 mlrd SIT oziroma 15 odstotkov obrambnih izdatkov. Kljub temu je takšno projekcijo možno uporabiti, saj zajema o obdobje desetih let.

V tabeli 4.4. so prikazani obrambni izdatki (srednja vrednost med variantami narejenimi v tabeli 4.3.) in njihova delitev po ključu 50:30:20 med stroški osebja, stroški operacij in stroški nabav.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Osebje	56,87	62,84	69,92	79,30	84,17	89,33	94,65	100,30	106,29	112,64	119,38
Operacije	34,12	37,71	41,95	47,58	50,50	53,60	56,79	60,18	63,77	67,58	71,63
Nabave	22,75	25,14	27,97	31,72	33,67	35,73	37,86	40,12	42,51	45,06	47,75
SKUPAJ	113,73	125,69	139,84	158,59	168,34	178,65	189,30	200,59	212,57	225,28	238,75

Tabela 4.4: Višina in struktura obrambnih izdatkov do 2015

Dobili smo približno višino in strukturo obrambnih izdatkov za obdobje do leta 2015 in na tej osnovi je možno načrtovati tudi druge elemente obrambnega načrtovanja, se pravi sile in oborožitev.

4.4. Temeljni razvojni programi

Menim, da je treba predstaviti tudi tako imenovane temeljne razvojne programe, saj zaenkrat predstavljajo osnovni vir financiranja nabav v SV.

Temeljni razvojni programi (v nadaljevanju TRP) so posebnost slovenskega financiranja obrambnih potreb. Gre za financiranje nakupov vojaške oborožitve in opreme skladno s posebej sprejetim zakonom, to je Zakonom o zagotavljanju sredstev za realizacijo temeljnih razvojnih programov obrambnih sil Republike Slovenije v letih 1994 – 2007, ki je bil sprejet leta 1994 in dopolnjen leta 2001.

Zakon (s spremembami) predvideva skupno 141.600 milijonov SIT finančnih sredstev v obdobju od 1994 do 2007. Sredstva se zagotavljajo v proračunu s sredstvi iz najetih posojil.

Obresti in stroški najetja posojil v omenjenem znesku niso upoštevani (ZZSR, 1994; ZZSR-A, 2001; ORZZSR2, 2000).

Način prikazovanja koriščenja sredstev je nekoliko specifičen. V **obrambnem proračunu** se prikazuje odplačevanje anuitet to so plačila obrokov za kredite. V **obrambnih izdatkih** so prikazana dejanska plačila oziroma dejanska poraba finančnih sredstev v enem letu. Višino teh sredstev vsako leto določi Vlada RS na predlog MORS.

S tem zakonom je zagotovljeno stabilno financiranje nabav za potrebe SV do leta 2007, postavlja pa se vprašanje, kako bo potem. Možne so tri rešitve, in sicer ponovno podaljšanje veljavnosti zakona, prehod na financiranje nabav iz rednega proračuna in kombinacija obeh, kar pomeni delno podaljšanje veljavnosti zakona in hkrati povečevanje sredstev za nabavo iz rednega proračuna. Ker je problem zelo pomemben, bom nekoliko podrobneje predstavil vse tri rešitve.

Osnovni vprašnji v zvezi s podaljšanjem veljavnosti zakona, sta za kakšno višino sredstev gre in do kdaj. Odgovor oziroma razmišljanja MORS v zvezi s tem daje SOPr, ki v poglavju o obrambnih izdatkih pravi, da bo Vlada RS predlagala podaljšanje veljavnosti zakona do leta 2015 v višini 180 mlrd SIT, kar bi letno pomenilo 20 mlrd SIT za nabave v obdobju 2007 – 2015. Poleg tega bi se za nabave namenilo še okoli 11 mlrd SIT iz rednega proračuna (MORS, 2005).

Omenjene podatke bom združil s podatki iz tabele 4.4 kjer sta prikazani višina in struktura obrambnih izdatkov do 2015, in jih prikazal v tabeli 4.5.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
<i>Nabave -projekcija</i>	27,97	31,72	33,67	35,73	37,86	40,12	42,51	45,06	47,75
TRP	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00
Redni proračun	11,00	11,00	11,00	11,00	11,00	11,00	11,00	11,00	11,00
<i>SKUPAJ</i>	<i>31,00</i>	<i>31,00</i>	<i>31,00</i>	<i>31,00</i>	<i>31,00</i>	<i>31,00</i>	<i>31,00</i>	<i>31,00</i>	<i>31,00</i>
RAZLIKA	3,03	-0,72	-2,67	-4,73	-6,86	-9,12	-11,51	-14,06	-16,75

Tabela 4.5: Sredstva za nabave ob podaljšanju veljavnosti Zakona o TRP do 2015

Iz tabele 4.5 je razvidno, da predvideno podaljšanje zakona in predvsem višina sredstev ne bosta zadostovala za vse nabave. Manjka namreč okoli 60 mlrd SIT, kar je ena tretjina sredstev, ki jih zakon predvideva. Rešitvi sta dve, ali povečanje sredstev, določenih v zakonu ali povečanje sredstev iz rednega proračuna.

Poleg zgoraj navedenega problema skriva ta rešitev še en problem, to je odplačilo anuitet TRP, ki so sestavni del rednega proračuna. Trenutno znašajo anuitete okoli 15 mlrd SIT na leto in za ta znesek je vsako leto obremenjen obrambni proračun. Gre za, najenostavneje povedano, nekakšno poplačilo dolgov. Za plačilo opreme ali oborožitve, kupljene prek TRP se namreč najamejo krediti, anuitete pa so obroki za poravnavo teh kreditov, in ta sredstva so praktično vnaprej zapravljeni. Kot je razvidno iz tabele 2.2, so anuitete TRP v letu 2003 znašale okoli 19 odstotkov celotnega obrambnega proračuna. Pri sedaj veljavnem zakonu bi bile pri nespremenjeni višini, to je 15 mlrd SIT na leto, anuitete odplačane leta 2012, če pa bi podaljšali veljavnost zakona in bi višino sredstev povečali za 180 mlrd SIT, bi se čas odplačevanja podaljšal za 12 let, to je do leta 2024. Zaradi povečevanja obrambnega proračuna se bo delež anuitet v strukturi sicer zmanjševal, bo pa še vedno bremenil proračun. Omeniti je treba še stroške najema kreditov in obresti, ki sicer ne bremenijo obrambnega proračuna, pač pa državni proračun, čeprav prek Ministrstva za finance. Ti stroški niso zanemarljivo majhni.

Prednost te možnosti je zagotovitev stabilnega vira financiranja za nabave tudi po letu 2007, pomanjkljivosti pa sta premajhna višina sredstev in dolgotrajno odplačevanje anuitet. Rešitev prve pomanjkljivosti je, ali povečati sredstva ali skrajšati veljavnosti zakona, za drugo pomanjkljivost pa prave rešitve ni, možno je samo prenesti anuitete v javni dolg, ker bi razbremenilo obrambni proračun, plačevanje anuitet pa bi prešlo na državni proračun, verjetno bi se odplačevale prek Ministrstva za finance.

Pri drugi rešitvi gre za veliko povečanje obrambnega proračuna, in to naenkrat. Če se veljavnost zakona namreč ne podaljša, je treba v proračunu za leto 2007 zagotoviti dodatnih 20 mlrd SIT. Obrambni proračun bi se tako povečal s sedanjih predlaganih 126 mlrd SIT na 146 mlrd SIT oziroma z 1,78 odstotka BDP na 1,94 odstotka BDP, kar bi pomenilo, da bi bil večji od obrambnih izdatkov, in tako naj bi bilo vse do leta 2012, ko bodo odplačane zadnje anuitete po sedaj veljavnem zakonu. To naglo povečanje obrambnega proračuna je tudi velika pomanjkljivost te možnosti, saj takšnega povečanja v letu 2007, ko naj bi RS sprejela euro kot

plačilno sredstvo ne moremo pričakovati. Nasprotniki te možnosti poudarjajo še eno pomanjkljivost, in to je, da ne bo možno plačevati opreme oziroma sprejemati obveznosti v daljšem časovnem obdobju, kar pa povsem ne drži, saj ravno zaradi tega Zakon o javnih financah predvideva za investicije izdelavo Načrta razvojnih projektov (ZJF, 1999).

Verjetno bi bila najboljša srednja rešitev, ki bi pomenila podaljšanje veljavnosti zakona in povečanje sredstev, vendar ne v predlaganem obsegu ob hkratnem povečevanju sredstev za nabave v rednem proračunu. Višino sredstev in dolžino veljavnosti Zakona bi bilo treba podrobneje analizirati in narediti ustrezne izračune, kar pa ni predmet mojega diplomskega dela. Prehod od financiranja z zakonom na financiranje iz rednega proračuna mora biti postopen, saj bi bila obremenitev proračuna prevelika. S tem problemom se bo treba na vsak način soočiti, pa čeprav šele leta 2015, ko bo prenehala veljavnost Zakona po sedanjih predlogih. Osebnostno menim, da se bo to moralo zgoditi že prej.

4.5. Potrebne spremembe na področju dolgoročnega finančnega načrtovanja v obrambnem sistemu RS

V točki 4.2 sem že omenil, da dolgoročnega finančnega načrtovanja ni ne za civilno obrambo, kakor tudi ne za upravni del MORS, in to je naloga, ki se je bomo morali lotiti čimprej. Premalo je samo dolgoročno načrtovanje za vojaško obrambo oziroma SV, potrebujemo tudi načrtovanje za druge dele obrambnega sistema. Če zadevo nekoliko poenostavim, pomeni, da se finančna sredstva načrtujejo samo za potrebe SV, ko pa že vemo za kolikšna sredstva gre, pa se jim priključijo še drugi deli sistema. Tudi civilna obramba in upravni del MORS morata izvajati dolgoročno načrtovanje in v okviru tega tudi finančno načrtovanje.

Treba je izdelati dolgoročno finančno projekcijo v obliki, kakršna je predstavljena v tabeli 4.4 (lahko je tudi drugačna, le vsebovati mora vsaj te podatke). Ni dovolj napisati samo višino oziroma odstotek BDP, ki bo namenjen za obrambne izdatke, treba je prikazati tudi višino in strukturo potrebnih sredstev.

Pri pripravi finančne projekcije je treba upoštevati makroekonomske kazalce in po potrebi narediti več možnih scenarijev za nadaljnji razvoj RS. UMAR bi se moral pri pripravi napovedi gospodarskih gibanj držati predpisanih obdobj napovedi (tekoče leto in naslednjih

pet let). Uporabljati je treba tudi druge dokumente, ki govorijo o dolgoročnem razvoju, predvsem Strategijo razvoja Slovenije, ki je eden od usmerjevalnih dokumentov v državi.

Čimprej je treba rešiti vprašanje v zvezi s TRP in najti najboljšo možno rešitev. To je naloga celotne Vlade RS, še posebej MORS in MF, saj bo le na ta način možno priti do zadovoljivega rezultata, tako za obrambni sistem kot tudi za obremenitev državnega proračuna.

Prizadevati si moramo za večjo usklajenost med finančnim in drugim dolgoročnim načrtovanjem, saj se iz prebiranja ReSDPROSV lahko dobi občutek, da ni bilo prave usklajenosti predvsem v delu ki govori o podaljšanju veljavnosti Zakona o TRP, kar je bilo pokazano v točki 4.4.

5. SREDNJEROČNO FINANČNO NAČRTOVANJE

5.1. Idealni model srednjeročnega finančnega načrtovanja

V točki 3.1 sem že poudaril, da se je RS obvezala, da bo prevzela NATO sistem obrambnega načrtovanja. Edino področje skupnega NATO načrtovanja, ki je zadovoljivo urejeno, je srednjeročno načrtovanje, predvsem zaradi skupnega načrtovanja sil, ki jih posamezne države članice dajo NATO na razpolago. Določena je metodologija načrtovanja oziroma njegov končni produkt, ne pa tudi sam model načrtovanja, ki je lahko v vsaki državi različen.

V okviru srednjeročnega načrtovanja je opredeljeno tudi finančno načrtovanje oziroma katere finančne podatke mora država članica posredovati v NATO. Srednjeročno načrtovanje v NATO se izvaja na dve leti za naslednjih šest let. Zadnji dokument, ki opredeljuje to načrtovanje, je bil izdan 2004, in sicer s strani Defence Review Committee Working Group (NATO, 2004). Osnovno ime dokumenta je Defence Planning Questionnaire (DPQ) in je sestavljen iz več delov. Del o finančnem načrtovanju nosi naslov Defence Planning Questionnaire Human and Financial Resources Section, Part B: Financial Resources (Item V B) in Part C: Statistical Tables (Item V C).

Prvi del (Part B), dokumenta je predvsem opisni del, v katerem so zajete ključne zadeve pomembne za finančno načrtovanje, kot so ekonomski dejavniki, ki vplivajo na višino obrambnih sredstev, celoten pregled finančnih načrtov za potrebe obrambe, odstopanje od predhodnih načrtov, spremembe v načinu prikazovanja višine sredstev in podobno. Povedati je tudi treba, kakšne bodo spremembe v višini obrambnih izdatkov v naslednjih letih.

Drugi del (Part C) zajema statistične tabele, v katerih so prikazani zahtevani podatki. V tabeli 5.1 je prikazana Tabela 1⁴, ki posreduje obrambni proračun in obrambne izdatke oziroma preračun iz proračuna v izdatke.

---

⁴ Iz DPQ

Kodna št.	Kategorija (0)	2002 (1)	2003 (2)	2004 (3)	2005 (4)
	<i>Obrambni proračun</i>				
1.1	Slovenska vojska				
1.2	MORS				
1.3	URSZR in IRSVNDN				
1.4	Anuitete TRP				
1	Skupaj				
	<i>Izdatki, vključeni v točko 1, ki niso v NATO definiciji</i>				
2.1	URSZR in IRSVNDN				
2.2	Anuitete TRP				
2	Skupaj				
	<i>Izdatki, ki niso vključeni v točko 1, pa spadajo v NATO definicijo</i>				
3.1	Vojaške pokojnine (ZPIZ)				
3	Skupaj				
4	Izdatki za obrambo, prilagojeni NATO definiciji (1-2+3)				
5	<i>Transferji iz proračuna za preteklo leto (prikazani lani pod kodno št.6)</i>				
6	<i>Transferji v proračun za prihodnje leto (prikazani drugo leto pod kodno št. 5)</i>				
7	<i>Neporabljena sredstva</i>				
8	Izdatki v letošnjem proračunu (4+5-6-7)				
9	<i>Plačila med letom v breme lanskega proračuna (prikazani lani pod kodno št. 10)</i>				
10	<i>Plačila tekom leta v breme prihodnjega proračuna (prikazani naslednje leto pod kodno št.9)</i>				
11	<i>Druga plačila - TRP</i>				
12	<i>Drugi izdatki</i>				
13	Plačila v proračunskem letu (8+9-10+11-12) (enako kategoriji 7 v Tabeli 2)				

Vir: NATO, 2004

Tabela 5.1: Obrambni izdatki in obrambni proračun

Tabeli 2 in 3⁵ sta identični, obe prikazujeta obrambne izdatke po kategorijah stroškov, le, da je tabela 2 zbirna za celoten obrambni sistem, tabel 3 pa je lahko več, za vsaka zvrst npr. VL, KoV, mornarica, Vodenje in poveljevanje itd. ima svojo tabelo. Izgled tabele je prikazan v tabeli 5.2.

⁵ iz DPQ

Kodna št.	Kategorija (0)	2003 (1)	2004 (2)	2005 (3)	2006 (4)	2007 (5)	2008 (6)	2009 (7)
1	OPERATIVNI STROŠKI							
1.1	<i>Vojaško osebje</i>							
1.1.1	Plače in nadomestila							
1.1.2	Prispevki delodajalca v pokojninske sklade							
1.1.3	Drugo							
1.2	<i>Civilno osebje</i>							
1.2.1	Plače in nadomestila							
1.2.2	Prispevki delodajalca v pokojninske sklade							
1.3	<i>Pokojnine</i>							
1.3.1	Pokojnine vojaških upokojencev							
1.3.2	Pokojnine civilnih upokojencev							
1.4	<i>Operacije in vzdrževanje</i>							
1.4.1	Strelivo in minkoeksplozivna sredstva							
1.4.2	Goriva in maziva							
1.4.3	Rezervni deli za glavno opremo							
1.4.4	Druga oprema in oskrba							
1.4.5	Najemnine							
1.4.6	Druge operacije in vzdrževanje							
2	NABAVE IN GRADNJE							
2.1	<i>Glavna oprema</i>							
2.1.1	Raketni sistemi							
2.1.2	Rakete (konvencionalne)							
2.1.3	Jedrska oborožitev							
2.1.4	Zrakoplovi							
2.1.5	Artilerija							
2.1.6	Bojna vozila							
2.1.7	Inženirska oprema							
2.1.8	Pehotna oborožitev							
2.1.9	Transportna vozila							
2.1.10	Ladie in pristaniška plovila							
2.1.11	Elektronska in komunikacijska oprema							
2.2	<i>Nacionalne vojaške gradnje</i>							
2.3	<i>Natova skupna infrastruktura</i>							
2.3.1	Izdatki države gostiteljice							
2.3.2	Plačila drugim državam							
2.3.3	Prejemki od drugih držav							
2.3.4	Zemljišča in priključki							
3	RAZISKAVE IN RAZVOJ							
3.1	<i>Razvoj in raziskave za glavno opremo</i>							
3.2	<i>Drugo</i>							
4	DRUGI OBRAMBNI IZDATKI							
5	SKUPAJ (1 + 2 + 3 + 4)							
6	Statistična odstopanja							
7	SKUPAJ (5 + 6)							

Vir: NATO, 2004

Tabela 5.2: Dejanski in načrtovani obrambni izdatki po kategorijah

V tabeli 5.3 je prikazana Tabela 4⁶, ki vsebuje obrambne izdatke in indekse rasti v celoti in po kategorijah.

Kodna št.	Kategorija	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
	<i>Obrambni izdatki</i>									
1	Tekoče cene									
2	Stalne cene									
	Deflatorji obrambnih izdatkov									
	Skupaj									
3.1	odstotek									
3.2	indeks									
	Osebj									
4.1	odstotek									
4.2	indeks									
	Drugo									
5.1	odstotek									
5.2	indeks									
	Oprema									
5.1.1	odstotek									
5.1.2	indeks									
	Gradnje									
5.2.1	odstotek									
5.2.2	indeks									
	Gorivo									
5.3.1	odstotek									
5.3.2	indeks									

Vir: NATO, 2004

Tabela 5.3: Obrambni izdatki in indeksi

⁶ Iz DPQ

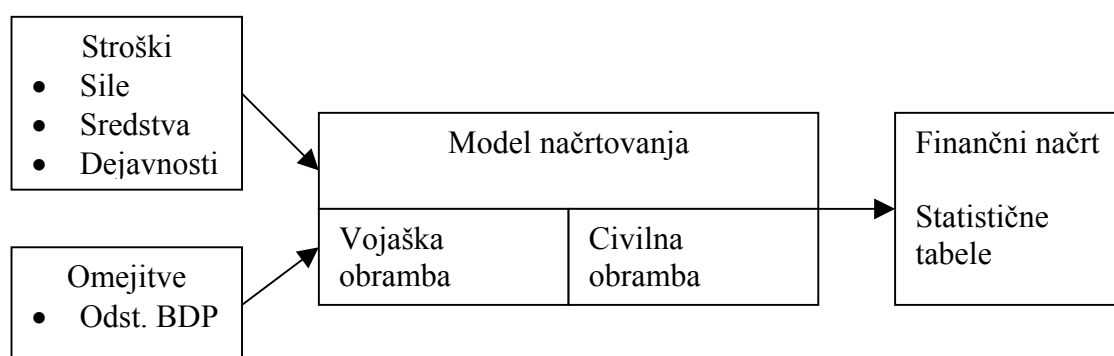
Tabela 5.4 je enaka tabeli 5⁷, ki prikazuje gibanje BDP.

Leto	BDP		BDP tekoče cene	BDP stalne cene	BDP – letni obseg spremembe (odstotek)
	Indeks cen	Letna sprememba (odstotek)			
(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1996					
1997					
1998					
1999					
2000					
2001					
2002					
2003					
2004					
2005					
2006					

Vir: NATO, 2004

Tabela 5.4: Bruto domači proizvod

V predhodnem delu je bila zajeta predvsem metodologija oziroma končni produkt srednjeročnega finančnega načrtovanja. Za izdelavo potrebnih načrtov pa bi potrebovali še nekakšen model. Poenostavljen model srednjeročnega finančnega načrtovanja je prikazan na sliki 5.5.

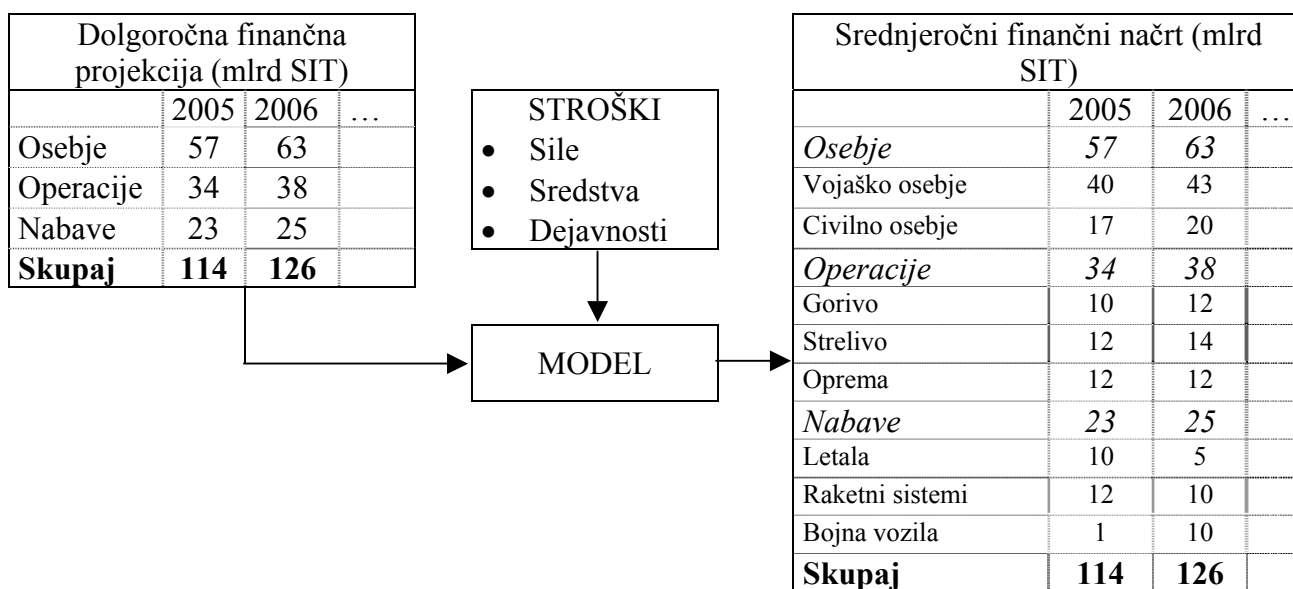
Slika 5.5: Model srednjeročnega finančnega načrtovanja

Lahko rečemo, da je predstavljen model precej podoben modelu za dolgoročno finančno načrtovanje, razlika je v tem, da so podatki v srednjeročnem modelu, vhodni in izhodni,

⁷ iz DPQ

podrobnejši, kar je razvidno tudi iz končnih tabel, predvsem iz tabele 2/3, prikazane v tabeli 5.2. Natančnejša predstavitev strukture stroškov bo prikazana kasneje.

Pomembno je poudariti tudi drugi vhodni element, to je odstotek BDP za obrambne potrebe. Ta vhodni podatek je praktično vzet iz dolgoročne finančne projekcije za potrebno število let (6), dopolnjen je z novimi podatki iz zadnje napovedi gospodarskih gibanj UMAR-ja in drugimi usmeritvami Vlade RS in MF. Še enkrat poudarjam, da brez teh podatkov ni možno izdelati celovitega in dovolj natančnega srednjeročnega načrta. Cilj srednjeročnega načrtovanja je zagotoviti vse potrebne sile, sredstva in dejavnosti za postavljene naloge v okviru razpoložljivih virov, med njimi predvsem finančnih. Na podlagi svojih izkušenj pri načrtovanju menim, da je višina finančnih sredstev osnovni omejevalni dejavnik pri obrambnem načrtovanju. Opisan proces je poenostavljeno prikazan na prikazu 5.6.

Prikaz 5.6: Srednjeročno finančno načrtovanje

Na prikazu 5.6 se vidi, da so vhodni in izhodni podatki enaki, razlika je v podrobnostih na izhodni strani.

5.2. Stanje na področju srednjeročnega finančnega načrtovanja v obrambnem sistemu RS

Stanje na področju srednjeročnega obrambnega načrtovanja je bilo opisano že v točki 3.3, zato sedaj predstavil samo finančni del srednjeročnega obrambnega načrtovanja. Načrtovanje se izvaja po NATO metodologiji in v enakih časovnih okvirih, kot jih predpisuje NATO, za obdobje šestih let.

Za izdelavo srednjeročnega obrambnega programa se v MORS uporablja programsko orodje iz ZDA Defence Resource Management Model (DRMM), in ga uporabljajo tudi v nekaterih drugih državah.

Ob nekoliko podrobnejšem pregledu SOPr je možno ugotoviti, da se finančno načrtovanje pojavlja v dveh delih, in sicer kot načrtovana finančna sredstva po posameznih programih, kot so določeni v SOPr, in v obliki tabele 2, prikazane v tabeli 5.2. V tabeli 5.7 je prikazana struktura obrambnih izdatkov po programih.

(v mio SIT)

Leto	UA	PS	SB	SBP	SZBD	SPK	VIU	GO	NVG	R&R	Σ
2005	30.276	12.676	12.836	9.930	10.255	4.524	5.872	17.363	2.731	3.824	110.288
2006	31.327	13.746	16.824	12.217	11.891	5.260	5.923	20.137	3.925	3.851	125.102
2007	31.842	14.845	17.597	14.354	13.197	6.566	6.221	25.584	4.640	3.890	138.735
2008	31.699	15.284	22.083	17.356	14.569	7.862	6.268	33.761	5.110	3.907	157.900
2009	33.733	15.457	25.721	18.451	14.903	8.180	6.317	35.787	5.680	3.971	168.200
2010	34.786	16.775	29.227	21.417	16.630	8.854	6.460	34.866	6.380	4.004	179.400
Σ	193.663	88.782	124.289	93.725	81.446	41.246	37.062	167.499	28.466	23.446	

Vir: MORS,2005a

Legenda:

- UA – Upravljanje in administracija
- PS – Poveljniška struktura in poveljstva SV
- SB – Sile za bojevanje
- SBP – Sile za bojno podporo
- SZBD – Sile za zagotovitev bojnega delovanja
- SPK – Sile za podporo poveljevanja in kontrole
- VIU – Vojaško izobraževanje in usposabljanje
- GO – Glavna oprema
- NVG – Nacionalne vojaške gradnje
- R&R – Raziskave in razvoj

Tabela 5.7: Obrambni izdatki po programih za obdobje 2005 – 2010

V tabeli 5.8. so prikazani načrtovani stroški po kategorijah za obdobje 2005 – 2010, kot so prikazani v SOPr.

(v mio SIT)

Kodna št.	Kategorija (0)	2005 (1)	2006 (2)	2007 (3)	2008 (4)	2009 (5)	2010 (6)	Σ (7)
1	OPERATIVNI STROŠKI	85.641	96.096	104.797	115.697	123.473	134.700	660.407
1.1	<i>Vojaško osebje</i>	41.246	47.195	53.430	55.695	59.624	63.252	320.442
1.1.1	Plače in nadomestila	27.271	30.341	33.869	35.267	37.725	39.981	204.457
1.1.2	Prispevki delodajalca v pokojninske sklade	10.439	11.615	12.965	13.500	14.441	15.305	78.267
1.1.3	Drugo	3.535	5.238	6.595	6.927	7.457	7.965	37.717
1.2	<i>Civilno osebje</i>	11.278	11.508	11.637	11.853	11.644	11.249	69.169
1.2.1	Plače in nadomestila	8.796	8.975	9.075	9.244	9.081	8.773	53.945
1.2.2	Prispevki delodajalca v pokojninske sklade	2.482	2.532	2.561	2.608	2.562	2.475	15.223
1.3	<i>Pokojnine</i>	11.173	11.213	11.478	12.121	13.369	14.389	73.745
1.3.1	Pokojnine vojaških upokojencev	11.173	11.213	11.478	12.121	13.369	14.389	73.745
1.3.2	Pokojnine civilnih upokojencev	0	0	0	0	0	0	0
1.4	<i>Operacije in vzdrževanje</i>	21.943	26.180	28.252	36.028	38.835	45.810	197.050
1.4.1	Strelivo in minskoeksplozivna sredstva	3.143	5.152	1.966	1.103	1.530	2.045	14.941
1.4.2	Goriva in maziva	808	1.231	1.470	1.961	2.403	3.064	10.937
1.4.3	Rezervni deli za glavno opremo	728	960	1.391	2.228	2.983	3.720	12.010
1.4.4	Druga oprema in oskrba	5.334	4.502	3.814	6.212	6.795	7.612	34.270
1.4.5	Najemnine	325	339	363	381	401	423	2.232
1.4.6	Druge operacije in vzdrževanje	11.604	13.995	19.247	24.142	24.723	28.946	122.659
2	NABAVE IN GRADNJE	20.223	24.237	30.431	39.111	41.713	41.498	197.214
2.1	<i>Glavna oprema</i>	17.363	20.137	25.583	33.761	35.787	34.866	167.499
2.1.1	Raketni sistemi	2.431	1.747	0	3.134	3.212	6.542	17.067
2.1.2	Rakete (konvencionalne)	0	0	0	0	1.312	0	1.312
2.1.3	Jedrski oborožitev	0	0	0	0	0	0	0
2.1.4	Zrakoplovi	14	1.239	0	2.100	3.200	8.998	15.551
2.1.5	Artilerija	0	0	0	0	0	0	0
2.1.6	Bojna vozila	7.053	7.500	19.314	24.410	20.613	9.466	88.356
2.1.7	Inženirska oprema	126	154	134	1.053	1.660	2.657	5.785
2.1.8	Pehotna oborožitev	608	3.289	3.467	810	821	750	9.746
2.1.9	Transportna vozila	3.493	1.957	680	475	555	760	7.992
2.1.10	Ladje in pristaniška plovila	0	0	0	52	564	2000	2.616
2.1.11	Elektronska in komunikacijska oprema	3.634	4.250	1.988	1.726	3.848	3.692	19.139
2.2	<i>Nacionalne vojaške gradnje</i>	2.731	3.925	4.640	5.110	5.680	6.380	28.466
2.3	<i>Natova skupna infrastruktura</i>	129	174	207	240	246	252	1.249
2.3.1	Izdatki države gostiteljice	0	0	0	0	0	0	0
2.3.2	Plačila drugim državam	129	174	207	240	246	252	1.249
2.3.3	Prejemki od drugih držav	0	0	0	0	0	0	0
2.3.4	Zemljišča in priključki	0	0	0	0	0	0	0
3	RAZISKAVE IN RAZVOJ	3.823	3.850	3.889	3.906	3.971	4.004	23.446
3.1	<i>Razvoj in raziskave za glavno opremo</i>	1.482	2.586	2.615	2.604	2.762	2.730	14.781
3.2	<i>Drugo</i>	2.341	1.264	1.274	1.302	1.208	1.274	8.665
4	DRUGI OBRAMBNI IZDATKI	599	916	968	1.010	1.048	1.088	5.631
5	SKUPAJ (1 + 2 + 3 + 4)	110.287	125.101	140.087	159.726	170.206	181.292	886.700
6	ODSTOTEK BDP	1,68	1,78	1,87	2,00	2,00	2,00	

Vir: MORS, 2005a

Tabela 5.8: Načrtovani obrambni izdatki za obdobje 2005 - 2010

Poleg tega, da ni opisnega dela, se zopet kot osnovna pomanjkljivost pojavlja vprašanje civilne obrambe, ki ni posebej ločena od upravnega dela MORS. Tako je civilna obramba prikazana skupaj z upravnim delom MORS v okviru programa Upravljanje in administracija.

Potrebna finančna sredstva za celotni upravni del so prikazana samo v zbirni tabeli načrtovanih finančnih sredstev po programih, kar predstavlja tabela 5.7.

Načrtovana finančna sredstva po kategorijah so prikazana samo skupno za celoten obrambni sistem, ne pa tudi za posamezne dele sistema, kot predpisuje NATO, zato ni razvidna struktura stroškov posebej za upravni del MORS in posebej za SV. Takšne podatke imamo, saj jih posredujemo v NATO, in ne vidim razloga, da ne bi bili vključeni tudi v SOPr.

5.3. Struktura stroškov

Stroški so ključni element srednjeročnega finančnega načrtovanja in menim, da jih je treba nekoliko podrobneje predstaviti. Kateri stroški so to, je predpisano v tabeli 5.2. Njen ponovni izgled je predstavljen v tabeli 5.9.

1	OPERATIVNI STROŠKI
1.1	<i>Vojaško osebje</i>
1.1.1	Plače in nadomestila
1.1.2	Prispevki delodajalca v pokojninske sklade
1.1.3	Drugo
1.2	<i>Civilno osebje</i>
1.2.1	Plače in nadomestila
1.2.2	Prispevki delodajalca v pokojninske sklade
1.3	<i>Pokojnine</i>
1.3.1	Pokojnine vojaških upokojencev
1.3.2	Pokojnine civilnih upokojencev
1.4	<i>Operacije in vzdrževanje</i>
1.4.1	Strelivo in minskoeksplozivna sredstva
1.4.2	Goriva in maziva
1.4.3	Rezervni deli za glavno opremo
1.4.4	Druga oprema in oskrba
1.4.5	Najemnine
1.4.6	Druge operacije in vzdrževanje
2	NABAVE IN GRADNJE
2.1	<i>Glavna oprema</i>
2.1.1	Raketni sistemi
2.1.2	Rakete (konvencionalne)
2.1.3	Jedrska oborožitev
2.1.4	Zrakoplovi
2.1.5	Artilerija
2.1.6	Bojna vozila
2.1.7	Inženirska oprema
2.1.8	Pehotna oborožitev
2.1.9	Transportna vozila
2.1.10	Ladje in pristaniška plovila
2.1.11	Elektronska in komunikacijska oprema
2.2	<i>Nacionalne vojaške gradnje</i>
2.3	<i>Natova skupna infrastruktura</i>
2.3.1	Izdatki države gostiteljice
2.3.2	Plačila drugim državam
2.3.3	Prejemki od drugih držav
2.3.4	Zemljišča in priključki
3	RAZISKAVE IN RAZVOJ
3.1	<i>Raziskave in razvoj za glavno opremo</i>
3.2	<i>Drugo</i>
4	DRUGI OBRAMBNI IZDATKI
5	SKUPAJ (1 + 2 + 3 + 4)

Vir: NATO, 2004

Tabela 5.9: Struktura stroškov – obrambnih izdatkov

V nadaljevanju bom za vsako osnovno kategorijo stroškov opisal, kaj je vanjo zajeto, in tako približno predstavil številne podatke, s katerimi mora načrtovalec razpolagati.

Kategorija 1 – Operativni stroški

Operativni stroški se dobijo po formuli $\text{kategorija 1} = \text{kategorija (1.1 + 1.2 + 1.3 + 1.4)}$.

Kategorija 1.1 – Vojaško osebje

Stroški vojaškega osebja se dobijo po formuli kategorija 1.1 = kategorija (1.1.1 + 1.1.2 + 1.1.3).

Kategorija 1.1.1 – Plače in nadomestila

V to kategorijo spadajo plače in vsa nadomestila, ki jih plačuje delodajalec.

Kategorija 1.1.2 – Prispevki delodajalca v pokojninske sklade

V to kategorijo spadajo vsi prispevki, ki jih delodajalec plačuje za zaposlene vojaške osebe v kakršnikoli obliki in so namenjeni pokojninskemu zavarovanju.

Kategorija 1.1.3 – Drugo

Ta kategorija vključuje vse druge stroške za vojaško osebje, na primer za potne stroške, namestitvene stroške, stroške za nabavo uniform, za prehrano, rekreacijo ipd.

Kategorija 1.2 – Civilno osebje

Stroški za to kategorijo se dobijo po formuli kategorija 1.2 = kategorija (1.2.1 + 1.2.2)

Kategorija 1.2.1 – Plače in nadomestila

V to kategorijo spadajo plače, nadomestila in drugi stroški (glej kategorijo 1.1.3) za vse civilno osebje zaposleno v MORS in v SV.

Kategorija 1.2.2 – Prispevki delodajalca v pokojninske sklade

V to kategorijo spadajo vsi prispevki, ki jih delodajalec plačuje za zaposlene civilne osebe v kakršnikoli obliki in so namenjeni pokojninskemu zavarovanju.

Kategorija 1.3 – Pokojnine

Stroški za to kategorijo se dobijo po formuli kategorija 1.3 = kategorija (1.3.1 + 1.3.2)

Kategorija 1.3.1 – Pokojnine vojaških upokojencev

Sem spadajo vse pokojnine vojaškim upokojencem, ki jih izplačuje neposredno Vlada RS (iz proračuna). Pokojnine, ki so izplačane prek ZPIZ se v tej kategoriji ne prikazujejo. V RS spadajo v to kategorijo pokojnine, vojaških upokojencev nekdanje JLA pred letom 1991.

Kategorija 1.3.2 – Pokojnine civilnim upokojencem

Tudi v tej kategoriji so podobno kot v predhodni samo pokojnine, ki so izplačane civilnim osebam neposredno iz proračuna RS. V RS trenutno takšnih izplačil ni.

Kategorija 1.4 – Operacije in vzdrževanje

Operativni stroški se dobijo po formuli kategorija 1.4 = kategorija (1.4.1 + 1.4.2 + 1.4.3 + 1.4.4 + 1.4.5 + 1.4.6).

Kategorija 1.4.1 – Strelivo in minskoeksplozivna sredstva

Sem spadajo vsi stroški za vso pehotno, artilerijsko, tankovsko, letalsko, mornariško strelivo, za bombe, nevodene rakete, detonatorje, minskoeksplozivna sredstva, mine, vžigalnike ....

Kategorija 1.4.2 – Goriva in maziva

Ta kategorija vključuje stroške za goriva in maziva za vso opremo in oborožitev vključujoč letala, rakete, vozila vseh vrst (tudi tanki), ladje ....

Kategorija 1.4.3 – Rezervni deli za glavno opremo

Sem so vključeni stroški za nakup rezervnih delov za vzdrževanje glavne opreme brez rezervnih delov, ki so nabavljeni ob nakupu nove oborožitve ali opreme, in kompletnih enot elektronske opreme.

Kategorija 1.4.4 – Druga oprema in oskrba

Vključuje vso opremo (razen glavne opreme) za posameznike in enot kot je na primer oprema za vzdrževanje, medicinska oprema in oskrba, pisarniška oprema, pohištvo, čistila ....

Kategorija 1.4.5 – Najemnine

V to kategorijo gredo vse najemnine za zemljišča, objekte, delo, prav tako tudi vsi vnaprej plačani depoziti v zvezi z najemom naštetega.

Kategorija 1.4.6 – Druge operacije in vzdrževanje

Sem spadajo stroški ogrevanja, elektrike, komunalnih storitev, vode, vzdrževanja zgradb in infrastrukture in vsi drugi operativni stroški, ki še niso vključeni v že predhodne kategorije.

Kategorija 2 – Nabave in gradnje

Ta kategorija se dobi po formuli kategorija 2 = kategorija (2.1 + 2.2 + 2.3)

Kategorija 2.1 – Glavna oprema

Formula za izračun te kategorije je kategorija 2.1 = kategorija (2.1.1 + 2.1.2 + 2.1.3 + 2.1.4 + 2.1.5 + 2.1.6 + 2.1.7 + 2.1.8 + 2.1.9 + 2.1.10 + 2.1.11).

Kategorija 2.1.1 – Raketni sistemi

V to kategorijo so vključeni vsi stroški za nabave vodenih raketnih sistemov, vključno z radarji, računalniki, sredstvi za prenos podatkov, sredstvi za elektronsko bojevanje, simulatorji in trenažerji ter za nabavo posebne opreme za vzdrževanje raketnih sistemov.

Kategorija 2.1.2 – Rakete (konvencionalne)

Sem sodijo stroški za nabavo vseh vodenih raket (bojnih in šolskih) z vso ustrezno opremo.

Kategorija 2.1.3 – Jedrska oborožitev

V to kategorijo so vključeni stroški za nabavo vse jedrske oborožitve.

Kategorija 2.1.4 – Zrakoplovi

Ta kategorija vključuje vse stroške za zrakoplove vključno z vso nameščeno opremo in za opremo za izvidovanje in opazovanje ter za vse motorje in brezpilotna letala.

Kategorija 2.1.5 – Artilerija

Vanjo so vključeni stroški za nabavo vse artilerije nad kalibrom 37mm, ki je namenjena za samostojno uporabo z vso ustrezno optično – elektronsko opremo. Artilerijska sredstva, ki se montirajo na platforme (letalo, tank itd.) ne spadajo v to kategorijo, prav tako ne topovi pod kalibrom 37 mm in minometi, ter samovozni topovi in havbice.

Kategorija 2.1.6 - Bojna vozila

V to kategorijo spadajo stroški za nabavo tankov, oklepnih transporterjev, pehotnih bojnih vozil, samovoznih topov in havbic in vseh drugih vozil, iz katerih se posadka bojuje. Vanjo so vključeni tudi stroški za vso ustrezno optično – elektronsko opremo.

Kategorija 2.1.7 – Inženirska oprema

Sem spadajo stroški za nabavo vse inženirska opreme.

Kategorija 2.1.8 – Pehotna oborožitev

Kategorija vključuje stroške za nabavo vse pehotne oborožitve od pištol, pušk, puškomitraljezov, minometov, lanserjev nevodnih raket in druge oborožitve, ki ni v drugih kategorijah. V to kategorijo ne sodi oborožitev, ki je montirana na druge platforme (tank, letalo ...).

Kategorija 2.1.9 – Transportna vozila

V to kategorijo spadajo stroški za nabavo vseh vozil, ki so namenjena za prevoz oseb in tovora, vključno s prikolicami, medicinskimi in gasilskimi vozili.

Kategorija 2.1.10 – Ladje in pristaniška plovila

V to kategorijo so vključeni vsi stroški za nabavo ladij in pristaniških plovil vključno z vso ustrezno opremo.

Kategorija 2.1.11 – Elektronska in komunikacijska oprema

Kategorija vključuje stroške za nabavo bojne komunikacijske opreme, kompletnih enot elektronske opreme kot so radio, radar, sonar, IR oprema, kripto oprema itd. Oprema, ki je instalirana v druge sisteme, v to kategorijo ni vključena.

Kategorija 2.2 – Nacionalne vojaške gradnje

V to kategorijo so vključeni vsi stroški za gradnjo fiksne vojaške infrastrukture, potrebne za normalno delovanje vojske, brez stroškov za skupno NATO infrastrukturo.

Kategorija 2.3 – Natova skupna infrastruktura

Ta kategorija se dobi po formuli kategorija 2.3 = kategorija (2.3.1 + 2.3.2 - 2.3.3 + 2.3.4).

Kategorija 2.3.1 – Izdatki države gostiteljice

Vanjo so vključeni vsi stroški za izgradnjo infrastrukture v državi gostiteljici, tudi sredstva, ki jih prispevajo druge države.

Kategorija 2.3.2 – Plačila drugim državam

Kategorija vključuje plačila države drugim državam v okviru skupne NATO infrastrukture.

Kategorija 2.3.3 – Prejemki od drugih držav

V to kategorijo spadajo vsi prejemki od drugih držav za potrebe skupne infrastrukture.

Kategorija 2.3.4 – Zemljišča in priključki

V to kategorijo so vključeni stroški za nakup zemljišč za projekte NATO skupne infrastrukture na ozemlju države, brez stroškov, ki se delijo z drugimi državami.

Kategorija 3 – Raziskave in razvoj

Ta kategorija se dobi po formuli kategorija 3 = kategorija (3.1 + 3.2).

Kategorija 3.1 – Razvoj in raziskave za glavno opremo

V to kategorijo sodijo so vsi stroški za razvoj in raziskave, povezane z glavno opremo, ki niso zajeti v kategorijah 2.1.1 od 2.1.11.

Kategorija 3.2 – Drugo

Ta kategorija zajema vse druge stroške za raziskave in razvoj, ki niso bili zajeti v že omenjenih kategorijah.

Kategorija 4 – Drugi obrambni izdatki

Vanjo spadajo izdatki za industrijsko mobilizacijo, finančno pomoč drugim državam in vsi drugi obrambni izdatki, ki niso uvrščeni v nobeno od prej naštetih kategorij (npr. plačilo v NATO proračun).

Kategorija 5 – Skupaj

Formula za izračun te kategorije je kategorija 5 = kategorija (1 + 2 + 3 + 4).

Iz navedene strukture stroškov je razvidno, da je treba imeti za izdelavo srednjeročnega finančnega načrta ogromno podatkov, bistveno več kot pri dolgoročnem načrtovanju, zato je srednjeročni finančni načrt veliko podrobnejši kot dolgoročni.

Na dokaj enostavnem primeru enega častnika SV bom še bolj podrobneje prikazal količino potrebnih podatkov. Vsi stroški za enega častnika SV so na letni ravni in spadajo v različne kategorije stroškov, ki pa jih ne bom natančneje opredeljeval. Stroški so naslednji:

- Plača,
- Prispevki delodajalca za socialno varnost,
- Prispevki delodajalca v pokojninske sklade,
- Davek na izplačane plače,
- Regres,
- Nadure,
- Stroški prehrane,
- Prevozni stroški,
- Terenski dodatek,
- Drugi dodatki (pomoč, jubilejne nagrade ....),
- Stroški za nakup uniforme,
- Službena potovanja v tujino (dnevnice, stroški nastanitve),
- Službena potovanja v RS (dnevnice, stroški nastanitve),
- Usposabljanje v RS,
- Usposabljanje v tujini.

Pri določanju teh stroškov je treba upoštevati, da gre za povprečnega častnika SV, ne pa za točno določenega, zato potrebujemo še oceno posameznih stroškov za vse častnike v SV, na koncu pa določimo tudi povprečno vrednost za enega častnika. Podoben postopek velja za podčastnike, vojake, vojaške uslužbence in civilne osebe, pa tudi za izračunavanje stroškov za oborožitev, opremo, infrastrukturo ....

5.4. Povezava med SOPr in Finančnim načrtom MORS

Ponovno se bom vrnil na prikaz obrambnih izdatkov in obrambnega proračuna, ki je bil že predstavljen v točki 2.5. Tudi Finančni načrt MORS⁸ (v nadaljevanju FN) bi bil lahko eden od izhodov iz srednjeročnega finančnega načrtovanja, kar pa žal ni.

---

⁸ Finančni načrt MORS je osnovni proračunski dokument.

Izgled načrtovanih obrambnih izdatkov je prikazan v tabelah 5.7 in 5.8, v tabeli 5.10 pa je prikazan izgled FN oziroma predloga za leti 2006 in 2007 (brez URSZP in IRSVNDN).

		2006	2007
	MORS (brez URSZR in IRSVNDN)	101.450.357	118.889.513
05	<i>Znanost in tehnološki razvoj</i>	5.959.815	5.435.456
0502	Znanstveno raziskovalna dejavnost	2.961.101	1.926.798
05021901	Znanstveno raziskovalna dejavnost na obrambnem področju	2.961.101	1.926.798
0504	Tehnološki razvoj	2.998.714	3.508.658
05041901	Tehnološki razvoj na obrambnem področju	2.998.714	3.508.658
07	<i>Obramba in ukrepi ob izrednih dogodkih</i>	95.490.542	113.454.057
0701	Splošne in skupne funkcije	12.634.030	12.241.931
07011901	Urejanje skupnih funkcij na področju obrambe	10.166.943	10.145.399
07011903	Mednarodno sodelovanje	1.758.087	1.367.532
07011904	Upravljanje z državnim premoženjem	709.000	729.000
0702	Vojaška obramba in nacionalna varnost	82.856.512	101.212.126
07021901	Usposabljanje in obrambni sistem	76.805.533	90.585.442
07011902	Mednarodno sodelovanje	6.050.979	10.626.684

Vir, Vlada RS, 2005

Tabela 5.10: Predlog FN MORS (brez URSZR in IRSVNDN) za leti 2006 in 2007

Če tabeli 5.8 in 5.10 primerjamo med seboj, vidimo, da je njuna struktura povsem drugačna. Osnovne razlike so že navedene v tabeli 2.2. Sredstva za URSZP in IRSVNDN je lahko odšteti, ravno tako kot tudi anuitete TRP. Tudi sredstva za vojaške pokojnine je lahko prišteti. Problem predstavlja ločevanje finančnih sredstev za nabave po Zakonu o TRP in v okviru rednega proračuna, saj bi morala biti strogo ločena za pripravo proračuna neposredno iz srednjeročnega finančnega načrta.

Kategorije stroškov v obrambnih izdatkih in konti/podkonti v FN se le redko ujemajo (nacionalne vojaške gradnje – konstrukcije in infrastruktura), kar tudi ne omogoča neposredne izdelave FN.

Programska struktura SOPr in FN je povsem različna in je prikazana v tabeli 5.11.

SOPr	FN MORS
Upravljanje in administracija	Znanost in tehnološki razvoj
Poveljniška struktura in poveljstva SV	Znanstveno raziskovalna dejavnost
Sile za bojevanje	Znanstveno raziskovalna dejavnost na obrambnem področju
Sile za bojno podporo	Tehnološki razvoj
Sile za zagotovitev bojnega delovanja	Tehnološki razvoj na obrambnem področju
Sile za podporo poveljevanja in kontrole	Obramba in ukrepi ob izrednih dogodkih
Vojaško izobraževanje in usposabljanje	Splošne in skupne funkcije
Glavna oprema	Urejanje skupnih funkcij na področju obrambe
Nacionalne vojaške gradnje	Mednarodno sodelovanje
Raziskave in razvoj	Upravljanje z državnim premoženjem
	Vojaška obramba in nacionalna varnost
	Usposabljanje in obrambni sistem
	Mednarodno sodelovanje

Tabela 5.11: Primerjava programske strukture SOPr – Proračun

Iz tabele je razvidno, da sta programske strukturi popolnoma drugačni. SOPr ima za osnovo organizacijsko strukturo in delno tudi kategorije stroškov, FN pa funkcije, tako da neposredna prevedba ni možna. Eventualna rešitev bo predstavljena v naslednji točki.

5.5. Potrebne spremembe na področju srednjeročnega finančnega načrtovanja v obrambnem sistemu RS

Splošno je ugotovljeno, da je stanje na področju srednjeročnega finančnega načrtovanja dobro, predvsem zaradi uporabe NATO metodologije, kljub temu pa so za učinkovitejše in preglednejše načrtovanje potrebne določene spremembe.

Glede na definicijo obrambnega sistema na eni strani in na zahteve NATO na drugi bi bilo smiselno imeti tri celote – upravni del MORS (za potrebe NATO se priključi tudi GŠSV), del MORS, ki pokriva civilno obrambo in SV. Načrtovani obrambni izdatki bi morali biti prikazani za vsak del posebej, kot zahteva NATO. Tudi za programsko strukturo je smiselno prikazovati stroške v obliki tabele 5.8 in ne samo v obliki kot je sedaj (tabela 5.7).

Kot je bilo že v prejšnjih poglavjih omenjeno je nujno treba rešiti vprašanje TRP oziroma dolgoročno financiranje nabav opreme in oborožitve za potrebe SV.

Programsko strukturo je treba prilagoditi tako, da bo osnova za programe samo ena (organizacijska struktura, kategorije stroškov ali funkcije) in ne dve, kot je sedaj. Treba je uskladiti SOPr in FN glede programske strukture, ki bi morala biti enaka, in popraviti strukturo FN, da bo možno iz SOPr dobiti FN. Strukturo srednjeročnega finančnega načrta namreč zaradi zahtev NATO ni možno veliko spreminjati, če jo sploh lahko kaj.

Možna programska struktura za potrebe SOPr in FN je prikazana v tabeli 5.12.

Naziv programa
Upravljanje in administracija
Civilna obramba
Poveljniška struktura in poveljstva SV
Sile za bojevanje
Sile za bojno podporo
Sile za zagotovitev bojnega delovanja
Sile za podporo poveljevanja in kontrole
Sile v mednarodnih operacijah
Vojaško izobraževanje in usposabljanje

Tabela 5.12: Možna programska struktura

Programska struktura, predstavljena v tabeli 5.12 je postavljena na osnovi funkcionalne organiziranosti MORS in SV. Ista programska struktura je prvi pogoj za povezavo med SOPr in FN. Drugi pogoj je povezava med kategorijami stroškov v SOPr in konti/podkonti v FN. Povezava med posameznimi kategorijami stroškov in kontom 4000 (Plače) s svojimi podkonti je prikazana v tabeli 5.13.

Oznaka	Kategorija stroškov	Podkonto	Naziv podkonta
1.1.1.1	Plače vojaške osebe	400000	Osnovne plače
1.2.1.1	Plače civilne osebe v SV	400000	Osnovne plače
1.2.1.2	Plače civilne osebe v MORS	400000	Osnovne plače
1.1.1.2	Dodatki za vojaške osebe	400001	Splošni dodatki
1.2.1.3	Dodatki za civilne osebe v SV	400001	Splošni dodatki
1.2.1.4	Dodatki za civilne osebe v MORS	400001	Splošni dodatki
1.2.1.7	Dodatki za delo v posebnih pogojih civilne osebe MORS	400002	Dodatki za delo v posebnih pogojih

Tabela 5.13. Povezava med kategorijami stroškov (SOPr) in podkonti za konto 4000 Plače (FN MORS)

Kot je prikazano v zgornji tabeli je možno narediti povezavo med kategorijami stroškov v SOPr in konti/podkonti v FN MORS. Prikazanih je samo sedem kategorij stroškov od skupno dvesto šestnajstih kategorij, ki se trenutno uporabljajo v SOPr. Popolna prevajalna tabela med kategorijami stroškov iz SOPr in podkonti v FN je v prilogi: Prevajalna tabela med kategorijami stroškov in podkonti.

Za učinkovito prevedbo iz SOPr v FN je treba spremeniti tudi proračunske postavke. Predlagam zmanjšanje števila proračunskih postavk na samo pet, in sicer na Osebjje, Operacije in vzdrževanje, Nabave in gradnje, Raziskave in razvoj ter Drugi stroški, tako kot so definirane tudi osnovne kategorije stroškov v SOPr.

Izgled predlagane strukture FN je prikazan v tabeli 5.14⁹

⁹ Prikazan je samo del FN kot prikaz primera.

Program	Proračunska postavka	Konto	Podkonto
Sile za bojevanje	Osebj	4000 Plače	400000 Osnovne plače
			400001 Splošni dodatki
	Operacije in vzdrževanje	4021 Posebni material in storitve	402101 Knjige
		4023 Prevozni stroški in storitve	40230o Goriva in maziva za prevozna sredstva
	Nabave in gradnje	4021 Posebni material in storitve	40210401 Raketni sistemi
		4204 Novogradnje, rekonstrukcije in adaptacije	420401 Novogradnje

Tabela 5.14: Delni izgled predlagane strukture FN

6. ZAKLJUČEK

Obrambni sistem RS sestavljata **vojaška** in **civilna** obramba. Skozi diplomsko delo sem posredoval stanje v obeh delih obrambnega sistema na področju obrambnega načrtovanja, ki je zelo kompleksen proces. V okviru obrambnega načrtovanja sem podrobneje proučil dolgoročno in srednjeročno finančno načrtovanje.

Na začetku vsakega poglavja sem postavil teoretični model načrtovanja, ugotovil, kakšno je stanje v okviru obrambnega sistema in ga primerjal z modelom. Na osnovi tega sem predlagal spremembe na posameznem področju. Na področju dolgoročnega in srednjeročnega finančnega načrtovanja sem obdelal tudi ključne dejavnike, ki vplivajo na učinkovitost in kakovost načrtovanja.

V metodološko hipotetičnem okviru sem postavil osnovno hipotezo in dve izvedeni hipotezi. Osnovna hipoteza je, da obrambno načrtovanje v obrambnem sistemu RS in v okviru tega tudi dolgoročno in srednjeročno finančno načrtovanje niso celovito rešeni, zato so v vseh treh procesih potrebne korenite spremembe, če želimo doseči večjo učinkovitost in kakovost.

Prva izvedena hipoteza je, da dolgoročno finančno načrtovanje v obrambnem sistemu RS ni celovito rešeno zaradi podcenjevanja makroekonomskih kazalcev, med katerimi so najpomembnejši rast BDP (ali gospodarska rast) in stopnja inflacije ter dejstvo, da se ta proces v upravnem delu MORS ne izvaja.

Druga izvedena hipoteza je, da je srednjeročno finančno načrtovanje v obrambnem sistemu RS celoviteje rešeno, čeprav notranja delitev stroškov med upravnim delom, civilno obrambo in vojaško obrambo (SV) ni jasna in tudi ni skoraj nobene povezave s kratkoročnim finančnim načrtovanjem.

V okviru točke 3.2 sem ugotovil trenutno stanje na področju obrambnega načrtovanja. Izkazalo se je, da na področju dolgoročnega obrambnega načrtovanja obstaja samo en dokument, to je ReSDPROSV, ki pokriva samo načrtovanje vojaške obrambe, ne pa tudi civilne obrambe, kar je njegova osnovna pomanjkljivost. V nobenem dokumentu ni določeno

časovno obdobje dolgoročnega načrtovanja. Za razliko od dolgoročnega načrtovanja sta v okviru srednjeročnega načrtovanja pokrita oba dela obrambnega sistema RS, tako vojaška obramba kot tudi civilna obramba, vendar slednja samo kot sestavni del upravnega dela MORS, ne pa kot samostojna celota, razen na področju razvojnih ciljev, kjer dva cilja neposredno pokrivata področje civilne obrambe.

Ker civilna obramba na splošno ni zajeta v ReSDPROSV, tudi ni nikakršnega finančnega načrtovanja za potrebe civilne obrambe, kar je velika pomanjkljivost dolgoročnega finančnega načrtovanja. Dolgoročna finančna projekcija prikazana samo v odstotku BDP, ki bo v obravnavanem obdobju namenjen za obrambne izdatke, nikjer pa ni prikazana dejanska višina sredstev, kakor tudi ne njihova delitev po osnovnih kategorijah (osebje, operacije in nabave). Vpliv makroekonomskih kazalcev (rast BDP in inflacija) ni upoštevan v dolgoročni finančni projekciji, kakor tudi ne vprašanje TRP, oziroma kako se bo to vprašanje reševalo po letu 2007, ko se izteče veljavnost sedanjega Zakona o TRP.

Srednjeročno finančno načrtovanje se v MORS izvaja po NATO metodologiji, pri čemer se uporablja model DRMM. Glede na sprejeto metodologijo je načrtovanje dobro. Podobno kot pri dolgoročnem finančnem načrtovanju tudi v srednjeročnem civilna obramba ni predstavljena kot samostojni del, ampak je v sestavi celotnega upravnega dela MORS.

Ker sem ugotovil, da obrambno načrtovanje v obrambnem sistemu RS in v tem okviru tudi dolgoročno in srednjeročno finančno načrtovanje nista celovito rešena, sem predlagal spremembe, ki bi omogočile večjo učinkovitost in kakovost obrambnega načrtovanja.

Za boljšo učinkovitost in kakovost obrambnega načrtovanja v obrambnem sistemu RS so potrebne naslednje spremembe:

1. Določiti obdobje dolgoročnega načrtovanja,
2. V dolgoročno obrambno načrtovanje vključiti tudi civilno obrambo in upravni del MORS,
3. Za uresničitev točke 2. spremeniti Zakon o obrambi, in sicer 82. člen, točko 5,
4. V okviru srednjeročnega obrambnega načrtovanja civilno obrambo obravnavati ločeno od upravnega dela MORS.

Na osnovi vsega navedenega menim, da lahko potrdim osnovno hipotezo, da obrambno načrtovanje v obrambnem sistemu RS in v tem okviru tudi dolgoročno in srednjeročno finančno načrtovanje nista celovito rešena, zato so v vseh treh procesih potrebne temeljitejša spremembe, če želimo doseči večjo učinkovitost in kakovost.

V okviru dolgoročnega finančnega načrtovanja so za večjo učinkovitost in kakovost nujno potrebne naslednje spremembe:

1. Izvajati dolgoročno finančno načrtovanje tako za civilno obrambo kot tudi za upravni del MORS,
2. Izdelati dolgoročno finančno projekcijo, ki bo poleg odstotka BDP vsebovala tudi dejansko višino sredstev in delitev sredstev po kategorijah,
3. Pri pripravi dolgoročne finančne projekcije upoštevati makroekonomske kazalce in izdelati več možnih scenarijev,
4. UMAR mora izdelovati napovedi gospodarskih gibanj skladno s predpisi,
5. Rešiti vprašanje TRP oziroma dolgoročnega financiranja nabav za potrebe SV.

Ocenjujem, da je na osnovi predlaganih sprememb, še posebej pod točkami 1, 2 in 3 možno potrditi prvo izvedeno hipotezo, da dolgoročno finančno načrtovanje v obrambnem sistemu RS ni celovito rešeno zaradi podcenjevanja makroekonomskih kazalcev, med katerimi so najpomembnejši rast BDP (ali gospodarska rast) in stopnja inflacije ter dejstvo, da se ta proces v upravnem delu MORS ne izvaja.

Srednjeročno finančno načrtovanje je od vseh proučevanih področij najbolj rešeno, kljub temu pa bi bile tudi tu potrebne naslednje spremembe :

1. Glede na NATO metodologijo je treba obravnavati in prikazovati upravni del MORS kot posebno celoto, prav tako tudi civilno obrambo,
2. Programska struktura mora imeti eno samo osnovo in ne dve, kakor sedaj (predlog v tabeli 5.12),
3. Spremeniti strukturo FN MORS (proračunske postavke in programi) tako, da bo možno iz srednjeročnega finančnega načrta dobiti proračun (predlog v tabeli 5.13 in 5.14),
4. Rešiti vprašanje TRP oziroma dolgoročnega financiranja nabav za potrebe SV.

Navedene spremembe, še posebej pod točkami 1, 2 in 3, potrjujejo drugo izvedeno hipotezo, da je srednjeročno finančno načrtovanje v obrambnem sistemu RS celovitejše rešeno, čeprav notranja delitev stroškov med upravnim delom, civilno obrambo in vojaško obrambo (SV) ni jasna in tudi skoraj ni nobene povezave s kratkoročnim finančnim načrtovanjem.

Navedene spremembe na področju obrambnega načrtovanja kot celote in tudi na področjih dolgoročnega in srednjeročnega finančnega načrtovanja bi omogočile učinkovitejše in kvalitetnejše načrtovanje, še posebej v celotnem upravnem delu MORS, vključno s civilno obrambo. Lahko rečem, da je obrambno načrtovanje oziroma nenačrtovanje na področju civilne obrambe rdeča nit, ki se vleče skozi vse moje diplomsko delo.

Izpostavil bi še nekaj ključnih dejavnikov na področju obrambnega načrtovanja. V tabeli 2.1 sem predstavil obrambno načrtovanje glede na čas in vrsto obrambnega načrtovanja. Poudariti je treba, da so vse vrste obrambnega načrtovanja med seboj povezane in se morajo tudi izvajati, če hočemo doseči, da bo obrambno načrtovanje uspešno. Ravno tako se morajo vsa načrtovanja izvajati tudi glede na časovno dimenzijo, razlika med njimi je le v podrobnostih, daljše časovno obdobje ima manj podrobnosti, krajše več. Vse tri časovne oblike si sledijo ena za drugo in vse so potrebne. Dolgoročno načrtovanje je namenjeno za splošne usmeritve, srednjeročno jih bolj opredeli, kratkoročno pa je izvedbeno načrtovanje, namenjeno za izvrševanje postavljenih ciljev.

Na področju dolgoročnega finančnega načrtovanja sta dva ključna dejavnika. Prvi dejavnik so makroekonomski kazalci, ki jih je treba pri pripravi dolgoročnih finančnih usmeritev upoštevati. Ni ravno vseeno ali bo rast BDP v naslednjih letih na letni ravni pet ali triodstotna. V daljšem časovnem obdobju je razlika pri višini sredstev za obrambne izdatke kar precejšna. Drugi dejavnik je TRP, ki ga je treba čimprej rešiti na relaciji Vlada RS – MORS – MF, sicer bo kaj kmalu zelo težko izvajati kakršnokoli obrambno načrtovanje, ne samo dolgoročno finančno.

Ključni dejavnik v srednjeročnem finančnem načrtovanju so stroški, kar sem že poudaril pri obravnavi srednjeročnega finančnega načrtovanja. Boljši kot so podatki o stroških, boljši bo srednjeročni finančni načrt. Če nimamo prikazanih vseh potrebnih stroškov, je izdelava načrta zelo težka, kar lahko zatrdim iz lastnih izkušenj. Pomembno je upoštevati tudi pravilo, da se «nobena stvar na pozabi in ne računa dvakrat».

Naj omenim tudi pomanjkanje virov in literature, ki naj bi pokrivali področje obrambnega načrtovanja, kar je razvidno tudi v mojem seznamu uporabljenih virov. V vzajemno bibliotečno – kataložni bazi podatkov COBIB.SI pod pojmom »obrambno načrtovanje« dobimo vsega skupaj šest zadetkov, od katerih ni nobeden uporaben, saj ne pokriva področja obrambnega načrtovanja v takem pomenu, kot je prikazan v mojem diplomskem delu. Enako je tudi s pojmom »obrambno planiranje«. Pri iskanju virov na internetu je treba vedeti kaj in kje iskati, kar je zelo težko, saj je gradiva, ki vsebuje pojem obrambno načrtovanje (ali defence planning) ogromno, v veliki večini pa za diplomsko delo ni prišlo v poštev.

V okviru obrambnega sistema je stanje, glede literature in teoretičnih podlag podobno. Na MORS je bil decembra 2005 sprejet Pravilnik o planiranju (kot zamenjava za Pravilnik iz leta 1992), vendar že samo ime pove, da se ukvarja s planiranjem, ki je v tem Pravilniku razumljen kot veliko širši pojem od obrambnega načrtovanja. Obrambno načrtovanje je v Pravilniku sicer opredeljeno, vendar preveč na splošno in brez kakršnihkoli teoretičnih podlag (MORS, 2005). Pomanjkanje teoretičnih podlag o obrambnem načrtovanju v RS kaže na to, da je področje podcenjeno in se mu ne posveča potrebne pozornosti. Dokaz za to je lahko tudi pregled učnih načrtov od programa obramboslovja na FDV do Generalštabnega programa v okviru Poveljniško štabne šole v SV, kjer predmeta obrambno načrtovanje ni, v okviru drugih predmetov pa je predstavljeno zelo na splošno, če sploh je. Zato predlagam, da se obrambno načrtovanje kot samostojen predmet ali v okviru nekega drugega predmeta uvede v izobraževalni proces za potrebe obrambnega sistema.

7. VIRI

1. MORS (2005), Pravilnik o planiranju, Ljubljana 23.12.2005
2. MORS (2005a), Srednjeročni obrambni program 2005 – 2010, Ljubljana 22.06. 2005
3. NATO, Adaptation of the Defence Planning Questionnaire 2004, DRC- WG(2004)0001, 13.4.2004
4. NATO, The Defence Planning Process, <http://www.nato.int/issues/dpp/index.html> , 15.9.2005
5. Obvezna razlaga 2. člena zakona o zagotavljanju sredstev za realizacijo temeljnih razvojnih programov obrambnih sil Republike Slovenije v letih 1994 do 2003 (2000), Uradni list RS št. 42/2000, Ljubljana
6. Pismo ministra za zunanje zadeve dr. Dimitrija Rupla generalnemu sekretarju NATO Lordu Georgu Robertsonu (2003), <http://nato.gov.si/slo/> 25.4.2003
7. Resolucija o strategiji nacionalne varnosti (2001), Uradni list RS št. 56 /01, Ljubljana
8. Resolucija o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske (2004), Uradni list RS št. 63/04, Ljubljana
9. SIPRI Yearbook 2002 (2002), Stockholm International Peace Research Institute, http://projects.sipri.se/milex/mex_database1.html , 9.11.2004
10. Slovar slovenskega knjižnega jezika (SSKJ), <http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html> 20.9.2005
11. UN, Instrument for Standardized International Reporting of Military Expenditures, 1980 <http://disarmament.un.org/cab/milex.html> 27.10.2004

12. UMAR, Jesenska napoved gospodarskih gibanj (2005), Ljubljana
13. Vlada RS, Predlog Proračuna za leti 2006 in 2007 (2005), Ljubljana
14. Vlada RS, Strategija razvoja Slovenije (2005), Ljubljana, 23.6.2005
15. Vlada RS, Uredba o podlagah in postopkih za pripravo predloga državnega proračuna (2002), Uradni list RS št. 45/02, Ljubljana
16. Zakon o javnih financah (ZJF) (1999), Uradni list RS št. 79/99, Ljubljana
17. Zakon o obrambi – uradno prečiščeno besedilo (ZObr – UPB1) (2004), Uradni list RS št. 103/04, Ljubljana
18. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o zagotavljanju sredstev za realizacijo temeljnih razvojnih programov obrambnih sil Republike Slovenije v letih 1994 do 2003 (ZZSR-A) (2001), Uradni list RS št. 97/2001, Ljubljana
19. Zakon o zagotavljanju sredstev za realizacijo temeljnih razvojnih programov obrambnih sil Republike Slovenije v letih 1994 do 2003 (ZZSR) (1994), Uradni list RS št. 13/94, Ljubljana

8. PRILOGA

Prevajalna tabela med kategorijami stroškov in podkonti

Oznaka	Kategorija stroškov	Podkonto	Naziv podkonta
1.1.1.1	Plače vojaških oseb	400000	Osnovne plače
1.1.1.10	Prispevek za poškodbe pri delu in poklicne bolezni vojaških oseb	401101	Prispevek za poškodbe pri delu in poklicne bolezni
1.1.1.11	Prispevek za zaposlovanje vojaških oseb	401200	Prispevek za zaposlovanje
1.1.1.12	Prispevek za starševsko varstvo vojaških oseb	401300	Prispevek za starševsko varstvo
1.1.1.13	Davek na izplačane plače vojaških oseb	402800	Davek na izplačane plače
1.1.1.14	Dnevno nadomestilo rezervni sestavi	411999	Drugi transferi posameznikom in gospodinjstvom
1.1.1.15	Letno nadomestilo rezervni sestavi	411999	Drugi transferi posameznikom in gospodinjstvom
1.1.1.16	Nadomestilo vojakom na prostovoljnem služenju vojaškega roka	411999	Drugi transferi posameznikom in gospodinjstvom
1.1.1.2	Dodatki vojaškim osebam	400001	Splošni dodatki
1.1.1.3	Regres vojaškim osebam	400098	Regres za letni dopust
1.1.1.4	Dodatek za ločeno življenje vojaškim osebam	400200	Dodatki za ločeno življenje
1.1.1.5	Delovna uspešnost vojaških oseb	400300	Sredstva za delovno uspešnost
1.1.1.6	Nadure vojaških oseb	400400	Sredstva za nadurno delo
1.1.1.7	Jubilejne nagrade vojaških oseb	400900	Jubilejne nagrade
1.1.1.8	Solidarnostna pomoč vojaškim osebam	400902	Solidarnostne pomoči
1.1.1.9	Prispevek za obvezno zdravstveno zavarovanje vojaških oseb	401100	Prispevek za obvezno zdravstveno zavarovanje
1.1.2.1	Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje vojaških oseb	401001	Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje
1.1.2.2	Premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, na podlagi ZKDPZJU za vojaške osebe	401500	Premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, na podlagi ZKDPZJU
1.1.3.1	Terenski dodatek	400201	Terenski dodatek
1.1.3.10	Dnevnice za službena potovanja v tujini vojaških oseb	402403	Dnevnice za službena potovanja v tujini
1.1.3.11	Hotelske in restavracijske storitve v tujini vojaških oseb	402404	Hotelske in restavracijske storitve v tujini
1.1.3.12	Stroški prevoza v tujini za vojaške osebe	402405	Stroški prevoza v tujini

Oznaka	Kategorija stroškov	Podkonto	Naziv podkonta
1.1.3.13	Drugi izdatki za službena potovanja vojaških oseb	402499	Drugi izdatki za službena potovanja
1.1.3.14	Izdatki za strokovno izobraževanje vojaških oseb	402907	Izdatki za strokovno izobraževanje zaposlenih
1.1.3.15	Regresiranje prevozov vojaških oseb	411900	Regresiranje prevozov v šolo
1.1.3.16	Regresiranje prevozov rezervne sestave	411900	Regresiranje prevozov v šolo
1.1.3.17	Regresiranje prevozov vojakov na prostovoljnem služenju vojaškega roka	411900	Regresiranje prevozov v šolo
1.1.3.18	Nadomestila vojaškim osebam	411999	Drugi transferi posameznikom in gospodinjstvom
1.1.3.2	Prehrana vojaških oseb	400202	Povračilo stroškov prehrane med delom
1.1.3.3	Prevoz vojaških oseb	400203	Povračilo stroškov prevoza na delo in iz dela
1.1.3.4	Odpravnine vojaškim osebam	400901	Odpravnine
1.1.3.5	Hrana, storitve menz in restavracij v SV	402010	Hrana, storitve menz in restavracij
1.1.3.6	Uniforme in službena obleka vojaških oseb	402100	Uniforme in službena obleka
1.1.3.7	Dnevnice za službena potovanja v državi vojaških oseb	402400	Dnevnice za službena potovanja v državi
1.1.3.8	Hotelske in restavracijske storitve v državi vojaških oseb	402401	Hotelske in restavracijske storitve v državi
1.1.3.9	Stroški prevoza v državi vojaških oseb	402402	Stroški prevoza v državi
1.2.1.1	Plače civilnih oseb v SV	400000	Osnovne plače
1.2.1.10	Prehrana civilnih oseb v SV	400202	Povračilo stroškov prehrane med delom
1.2.1.11	Prehrana civilnih oseb v MORS	400202	Povračilo stroškov prehrane med delom
1.2.1.12	Prevoz civilnih oseb v SV	400203	Povračilo stroškov prevoza na delo in iz dela
1.2.1.13	Prevoz civilnih oseb MORS	400203	Povračilo stroškov prevoza na delo in iz dela
1.2.1.14	Delovna uspešnost civilnih oseb v SV	400300	Sredstva za delovno uspešnost
1.2.1.15	Delovna uspešnost civilnih oseb v MORS	400300	Sredstva za delovno uspešnost
1.2.1.16	Nadure civilnih oseb v SV	400400	Sredstva za nadurno delo
1.2.1.17	Nadure civilnih oseb v MORS	400400	Sredstva za nadurno delo
1.2.1.18	Jubilejne nagrade civilnim osebam v SV	400900	Jubilejne nagrade
1.2.1.19	Jubilejne nagrade civilnim osebam v MORS	400900	Jubilejne nagrade
1.2.1.2	Plače civilnih oseb v MORS	400000	Osnovne plače

Oznaka	Kategorija stroškov	Podkonto	Naziv podkonta
1.2.1.20	Odpravnine civilnim osebam v SV	400901	Odpravnine
1.2.1.21	Odpravnine civilnim osebam v MORS	400901	Odpravnine
1.2.1.22	Solidarnostna pomoč civilnim osebam v SV	400902	Solidarnostne pomoči
1.2.1.23	Solidarnostna pomoč civilnim osebam v MORS	400902	Solidarnostne pomoči
1.2.1.24	Prispevek za obvezno zdravstveno zavarovanje civilnih oseb v SV	401100	Prispevek za obvezno zdravstveno zavarovanje
1.2.1.25	Prispevek za obvezno zdravstveno zavarovanje civilnih oseb v MORS	401100	Prispevek za obvezno zdravstveno zavarovanje
1.2.1.26	Prispevek za poškodbe pri delu in poklicne bolezni civilnih oseb v SV	401101	Prispevek za poškodbe pri delu in poklicne bolezni
1.2.1.27	Prispevek za poškodbe pri delu in poklicne bolezni civilnih oseb v MORS	401101	Prispevek za poškodbe pri delu in poklicne bolezni
1.2.1.28	Prispevek za zaposlovanje civilnih oseb v SV	401200	Prispevek za zaposlovanje
1.2.1.29	Prispevek za zaposlovanje civilnih oseb v MORS	401200	Prispevek za zaposlovanje
1.2.1.3	Dodatki civilnim osebam v MORS	400001	Splošni dodatki
1.2.1.30	Prispevek za starševsko varstvo civilnih oseb v SV	401300	Prispevek za starševsko varstvo
1.2.1.31	Prispevek za starševsko varstvo civilnih oseb v MORS	401300	Prispevek za starševsko varstvo
1.2.1.32	Hrana, storitve menz in restavracij MORS	402010	Hrana, storitve menz in restavracij
1.2.1.33	Uniforme in službena obleka civilnih oseb v Sv	402100	Uniforme in službena obleka
1.2.1.34	Uniforme in službena obleka civilnih oseb v MORS	402100	Uniforme in službena obleka
1.2.1.35	Dnevnice za službena potovanja v državi civilnih oseb v SV	402400	Dnevnice za službena potovanja v državi
1.2.1.36	Dnevnice za službena potovanja v državi civilnih oseb v MORS	402400	Dnevnice za službena potovanja v državi
1.2.1.37	Hotelske in restavracijske storitve v državi civilnih oseb v SV	402401	Hotelske in restavracijske storitve v državi
1.2.1.38	Hotelske in restavracijske storitve v državi civilnih oseb v SV	402401	Hotelske in restavracijske storitve v državi
1.2.1.39	Stroški prevoza v državi civilnih oseb v SV	402402	Stroški prevoza v državi
1.2.1.4	Dodatki civilnih oseb v MORS	400001	Splošni dodatki
1.2.1.40	Stroški prevoza v državi civilnih oseb v MORS	402402	Stroški prevoza v državi
1.2.1.41	Dnevnice za službena potovanja v tujini civilnih oseb v SV	402403	Dnevnice za službena potovanja v tujini

Oznaka	Kategorija stroškov	Podkonto	Naziv podkonta
1.2.1.42	Dnevnice za službena potovanja v tujini civilnih oseb v MORS	402403	Dnevnice za službena potovanja v tujini
1.2.1.43	Hotelske in restavracijske storitve v tujini civilnih oseb v SV	402404	Hotelske in restavracijske storitve v tujini
1.2.1.44	Hotelske in restavracijske storitve v tujini civilnih oseb v MORS	402404	Hotelske in restavracijske storitve v tujini
1.2.1.45	Stroški prevoza v tujini civilnih oseb v SV	402405	Stroški prevoza v tujini
1.2.1.46	Stroški prevoza v tujini civilnih oseb v MORS	402405	Stroški prevoza v tujini
1.2.1.47	Drugi izdatki za službena potovanja civilnih oseb v SV	402499	Drugi izdatki za službena potovanja
1.2.1.48	Drugi izdatki za službena potovanja civilnih oseb v MORS	402499	Drugi izdatki za službena potovanja
1.2.1.49	Davek na izplačane plače civilnih oseb v SV	402800	Davek na izplačane plače
1.2.1.5	Regres civilnih oseb v SV	400098	Regres za letni dopust
1.2.1.50	Davek na izplačane plače civilnih oseb v MORS	402800	Davek na izplačane plače
1.2.1.51	Izdatki za strokovno izobraževanje civilnih oseb v SV	402907	Izdatki za strokovno izobraževanje zaposlenih
1.2.1.52	Izdatki za strokovno izobraževanje civilnih oseb v MORS	402907	Izdatki za strokovno izobraževanje zaposlenih
1.2.1.53	Republiške štipendije	411700	Republiške štipendije
1.2.1.54	Druge štipendije	411799	Druge štipendije
1.2.1.55	Regresiranje prevozov civilnih oseb v SV	411900	Regresiranje prevozov v šolo
1.2.1.56	Regresiranje prevozov civilnih oseb v MORS	411900	Regresiranje prevozov v šolo
1.2.1.57	Nadomestila civilnim osebam v SV	411999	Drugi transferi posameznikom in gospodinjstvom
1.2.1.58	Nadomestila civilnim osebam v MORS	411999	Drugi transferi posameznikom in gospodinjstvom
1.2.1.6	Regres civilnim osebam v MORS	400098	Regres za letni dopust
1.2.1.7	Dodatki za delo v posebnih pogojih civilnim osebam v MORS	400002	Dodatki za delo v posebnih pogojih
1.2.1.8	Dodatki za ločeno življenje civilnim osebam v SV	400200	Dodatki za ločeno življenje
1.2.1.9	Dodatki za ločeno življenje civilnim osebam v SV	400200	Dodatki za ločeno življenje
1.2.2.1	Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje civilnih oseb v SV	401001	Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje
1.2.2.2	Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje civilnih oseb v MORS	401001	Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje

Oznaka	Kategorija stroškov	Podkonto	Naziv podkonta
1.2.2.3	Premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, na podlagi ZKDPZJU za civilne osebe v SV	401500	Premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, na podlagi ZKDPZJU
1.2.2.4	Premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, na podlagi ZKDPZJU za civilne osebe v MORS	401500	Premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, na podlagi ZKDPZJU
1.3.1	Vojaške pokojnine	411404	Vojaške pokojnine
1.4.1	Strelivo in MES	40210412	Strelivo in MES
1.4.2.1	Goriva in maziva za prevozna sredstva	402300	Goriva in maziva za prevozna sredstva
1.4.3.1	Nadomestni deli za vozila	402302	Nadomestni deli za vozila
1.4.4.1	Zdravila, ortopedski pripomočki in sanitetni material	402102	Zdravila, ortopedski pripomočki in sanitetni material
1.4.4.10	Nakup opreme za menze	420220	Nakup opreme za menze
1.4.4.11	Nakup velike specializirane računalniške napeljave	420222	Nakup velike specializirane računalniške napeljave
1.4.4.12	Nakup opreme za hlajenje in ogrevanje ter napeljav	420223	Nakup opreme za hlajenje in ogrevanje ter napeljav
1.4.4.13	Nakup opreme za tiskanje in razmnoževanje	420224	Nakup opreme za tiskanje in razmnoževanje
1.4.4.15	Nakup opreme in mehanizacije za vzdrževanje vodnega režima	420231	Nakup opreme in mehanizacije za vzdrževanje vodnega režima
1.4.4.16	Nakup konstrukcijske opreme	420232	Nakup konstrukcijske opreme
1.4.4.17	Nakup opreme za varovanje	420237	Nakup opreme za varovanje
1.4.4.18	Nakup telekomunikacijske opreme in napeljav	420238	Nakup telekomunikacijske opreme in napeljav
1.4.4.19	Nakup audiovizualne opreme	420239	Nakup audiovizualne opreme
1.4.4.2	Laboratorijski materiali	402107	Laboratorijski materiali
1.4.4.20	Nakup geodetske opreme	420242	Nakup geodetske opreme
1.4.4.21	Nakup druge opreme in napeljav	420299	Nakup druge opreme in napeljav
1.4.4.22	Nakup drugih osnovnih sredstev	420300	Nakup drugih osnovnih sredstev
1.4.4.23	Material in oprema za vojsko	402104	Material in oprema za vojsko
1.4.4.3	Drobno orodje in naprave	402108	Drobno orodje in naprave
1.4.4.3	Nakup motornih koles in motorjev	420100	Nakup motornih koles in motorjev
1.4.4.4	Nakup avtomobilov	420101	Nakup avtomobilov
1.4.4.5	Nakup pisarniškega pohištva	420200	Nakup pisarniškega pohištva
1.4.4.6	Nakup pisarniške opreme	420201	Nakup pisarniške opreme
1.4.4.7	Nakup računalnikov in programske opreme	420202	Nakup računalnikov in programske opreme
1.4.4.8	Nakup stanovanjskega pohištva	420203	Nakup stanovanjskega pohištva
1.4.4.9	Nakup drugega pohištva	420204	Nakup drugega pohištva
1.4.5.1	Najemnine in zakupnine za poslovne objekte	402600	Najemnine in zakupnine za poslovne objekte

Oznaka	Kategorija stroškov	Podkonto	Naziv podkonta
1.4.5.2	Najemnine in zakupnine za stanovanjske objekte	402601	Najemnine in zakupnine za stanovanjske objekte
1.4.5.3	Najemnine in zakupnine za garaže in parkirne prostore	402602	Najemnine in zakupnine za garaže in parkirne prostore
1.4.5.4	Najemnine in zakupnine za druge objekte	402603	Najemnine in zakupnine za druge objekte
1.4.5.5	Nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča	402605	Nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča
1.4.5.6	Druga nadomestila za uporabo zemljišča	402606	Druga nadomestila za uporabo zemljišča
1.4.6.1	Pisarniški material in storitve	402000	Pisarniški material in storitve
1.4.6.10	Knjige	402101	Knjige
1.4.6.10	Kmetijski vložki	402103	Kmetijski vložki
1.4.6.11	Drugi posebni materiali in storitve	402199	Drugi posebni materiali in storitve
1.4.6.12	Električna energija	402200	Električna energija
1.4.6.13	Poraba kuriv in stroški ogrevanja	402201	Poraba kuriv in stroški ogrevanja
1.4.6.14	Poraba druge energije	402202	Poraba druge energije
1.4.6.15	Voda in komunalne storitve	402203	Voda in komunalne storitve
1.4.6.16	Odvoz smeti	402204	Odvoz smeti
1.4.6.17	Telefon, teleks, faks, elektronska pošta	402205	Telefon, teleks, faks, elektronska pošta
1.4.6.18	Poštnina in kurirske storitve	402206	Poštnina in kurirske storitve
1.4.6.19	Druge storitve komunikacij in komunale	402299	Druge storitve komunikacij in komunale
1.4.6.2	Čistilni material in storitve	402001	Čistilni material in storitve
1.4.6.20	Najem vozil in selitveni stroški	402303	Najem vozil in selitveni stroški
1.4.6.21	Pristojbine za registracijo vozil	402304	Pristojbine za registracijo vozil
1.4.6.22	Zavarovalne premije za motorna vozila	402305	Zavarovalne premije za motorna vozila
1.4.6.23	Drugi prevozni in transportni stroški	402399	Drugi prevozni in transportni stroški
1.4.6.24	Vzdrževanje in popravila vozil	402301	Vzdrževanje in popravila vozil
1.4.6.24	Tekoče vzdrževanje poslovnih objektov	402500	Tekoče vzdrževanje poslovnih objektov
1.4.6.25	Tekoče vzdrževanje stanovanjskih objektov	402501	Tekoče vzdrževanje stanovanjskih objektov
1.4.6.26	Tekoče vzdrževanje drugih objektov	402503	Tekoče vzdrževanje drugih objektov
1.4.6.27	Zavarovalne premije za objekte	402504	Zavarovalne premije za objekte
1.4.6.28	Tekoče vzdrževanje komunikacijske opreme in računalnikov	402510	Tekoče vzdrževanje komunikacijske opreme in računalnikov
1.4.6.29	Drugi izdatki za tekoče vzdrževanje in zavarovanje	402599	Drugi izdatki za tekoče vzdrževanje in zavarovanje
1.4.6.3	Storitve varovanja zgradb in prostorov	402002	Storitve varovanja zgradb in prostorov

Oznaka	Kategorija stroškov	Podkonto	Naziv podkonta
1.4.6.30	Najem računalniške in programske opreme	402604	Najem računalniške in programske opreme
1.4.6.31	Druge najemnine, zakupnine in licenčnine	402699	Druge najemnine, zakupnine in licenčnine
1.4.6.32	Kazni zaradi sodnih postopkov	402700	Kazni zaradi sodnih postopkov
1.4.6.33	Odškodnine zaradi sodnih postopkov	402702	Odškodnine zaradi sodnih postopkov
1.4.6.34	Druge odškodnine in kazni	402799	Druge odškodnine in kazni
1.4.6.35	Stroški konferenc, seminarjev in simpozijev	402900	Stroški konferenc, seminarjev in simpozijev
1.4.6.36	Plačila avtorskih honorarjev	402901	Plačila avtorskih honorarjev
1.4.6.37	Sejnine udeležencem odborov	402905	Sejnine udeležencem odborov
1.4.6.38	Stroški izpitnih komisij	402906	Stroški izpitnih komisij
1.4.6.39	Stroški sodnih postopkov	402909	Stroški sodnih postopkov
1.4.6.4	Založniške in tiskarske storitve	402003	Založniške in tiskarske storitve
1.4.6.40	Posebni davek na določene prejemke	402912	Posebni davek na določene prejemke
1.4.6.41	Sodni stroški, storitve odvetnikov, notarjev in drugo	402920	Sodni stroški, storitve odvetnikov, notarjev in drugo
1.4.6.42	Članarine v mednarodnih organizacijah	402921	Članarine v mednarodnih organizacijah
1.4.6.43	Članarine v domačih neprofitnih institucijah	402922	Članarine v domačih neprofitnih institucijah
1.4.6.44	Druge članarine	402923	Druge članarine
1.4.6.45	Plačila bančnih storitev	402931	Plačila bančnih storitev
1.4.6.46	Plačila storitev Davčni upravi Republike Slovenije	402934	Plačila storitev Davčni upravi Republike Slovenije
1.4.6.47	Prejemki zunanjih sodelavcev	402938	Prejemki zunanjih sodelavcev
1.4.6.48	Drugi operativni odhodki	402999	Drugi operativni odhodki
1.4.6.49	Rekonstrukcije in adaptacije infrastrukture	420402	Rekonstrukcije in adaptacije
1.4.6.5	Časopisi, revije, knjige in strokovna literatura	402004	Časopisi, revije, knjige in strokovna literatura
1.4.6.50	Obnove infrastrukture	420501	Obnove
1.4.6.6	Stroški prevajalskih storitev	402005	Stroški prevajalskih storitev
1.4.6.7	Računalniške storitve	402007	Računalniške storitve
1.4.6.8	Izdatki za reprezentanco	402009	Izdatki za reprezentanco
1.4.6.9	Drugi splošni material in storitve	402099	Drugi splošni material in storitve
2.1.1	Raketni sistemi	40210401	Raketni sistemi
2.1.10	Ladje in pristaniška plovila	40210410	Ladje in pristaniška plovila
2.1.11	Elektronska in komunikacijska oprema	40210411	Elektronska in komunikacijska oprema
2.1.2	Rakete	40210402	Rakete
2.1.4	Zrakoplovi	40210404	Zrakoplovi
2.1.5	Artilerija	40210405	Artilerija
2.1.6	Bojna vozila	40210406	Bojna vozila
2.1.7	Inženirska oprema	40210407	Inženirska oprema

Oznaka	Kategorija stroškov	Podkonto	Naziv podkonta
2.1.8	Pehotno in ročno strelno orožje	40210408	Pehotno in ročno strelno orožje
2.1.9	Transportna vozila	40210409	Transportna vozila
2.2.1	Nakup poslovnih stavb	420000	Nakup poslovnih stavb
2.2.2	Priprava zemljišča	420400	Priprava zemljišča
2.2.3	Novogradnje	420401	Novogradnje
2.2.4	Investicijsko vzdrževanje in izboljšave	420500	Investicijsko vzdrževanje in izboljšave
2.2.4	Nakup zemljišč	420600	Nakup zemljišč
3.1.1	Študija o izvedljivosti projekta	420800	Študija o izvedljivosti projekta
3.1.2	Pridobitev drugih neopredmetenih osnovnih sredstev	420799	Pridobitev drugih neopredmetenih osnovnih sredstev
3.1.2	Investicijski nadzor	420801	Investicijski nadzor
3.1.3	Investicijski inženiring	420802	Investicijski inženiring
3.1.4	Načrti in druga projektna dokumentacija	420804	Načrti in druga projektna dokumentacija
3.1.5	Plačila drugih storitev in dokumentacije	420899	Plačila drugih storitev in dokumentacije
3.2.1	Subvencioniranje cen privatnim podjetjem in zasebnikom	410200	Subvencioniranje cen privatnim podjetjem in zasebnikom
3.2.2	Druge subvencije privatnim podjetjem in zasebnikom	410299	Druge subvencije privatnim podjetjem in zasebnikom
3.2.3	Tekoči transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam	412000	Tekoči transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam
3.2.4	Tekoči transferi v javne zavode - za izdatke za blago in storitve	413302	Tekoči transferi v javne zavode - za izdatke za blago in storitve
3.2.5	Tekoči transferi v javne zavode – sredstva za plače in druge izdatke zaposlenim	413300	Tekoči transferi v javne zavode - sredstva za plače in druge izdatke zaposlenim
3.2.6	Tekoči transferi mednarodnim institucijam	414000	Tekoči transferi mednarodnim institucijam
4.1	Zveza častnikov	412000	Tekoči transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam
4.2	Članarine	412000	Tekoči transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam
4.3	Članarine NATO	414000	Tekoči transferi mednarodnim institucijam
4.4	Investicijski transferi občinam	432000	Investicijski transferi občinam
4.5	Investicijski transferi javnim zavodom	432300	Investicijski transferi javnim zavodom